

Riksdagsförvaltningens årsredovisning för verksamhetsåret 2013

Riksdagsstyrelsen har vid sitt sammanträde den 19 februari 2014 fastställt årsredovisningen för 2013 års verksamhet.

Per Westerberg (M) *Mikael Damberg (S)* *Anna Kinberg Batra (M)*
talman (ordförande)

Berit Högman (S) *Ewa Thalén Finné (M)* *Leif Jakobsson (S)*

Tomas Tobé (M) *Karin Åström (S)* *Cecilia Magnusson (M)*

Mehmet Kaplan (MP) *Johan Pehrson (FP)*

Föredragande i riksdagsstyrelsen

Kathrin Flossing
(riksdagsdirektör)

All offentlig makt i Sverige utgår från folket

Den svenska folkstyrelsen bygger på fri åsiktsbildning och på allmän och lika rösträtt och förverkligas genom ett representativt och parlamentariskt statsskick.

Riksdagen är folkets främsta företrädare

Riksdagens uppgift är att stifta lagar, besluta om skatt till staten och bestämma hur statens medel ska användas. Riksdagen ska också granska rikets styrelse och förvaltning.

Riksdagen utses genom fria, hemliga och direkta val. Ordinarie val till riksdagen hålls vart fjärde år. Rösträtt vid val till riksdagen har varje svensk medborgare som har fyllt 18 år och som är eller någon gång har varit bosatt i riket.

Riksdagen består av en kammare med 349 ledamöter. Riksdagen väljer inom sig för varje valperiod en talman och tre vice talmän som leder riksdagens arbete. Riksdagen väljer även 15 fackutskott som bereder ärenden inför beslut i kammaren samt en EU-nämnd för samråd med regeringen i vissa EU-frågor.

Riksdagsförvaltningen är riksdagens förvaltningsmyndighet

Huvuduppgiften för Riksdagsförvaltningen är att biträda vid behandlingen av riksdagens ärenden och tillhandahålla de resurser och den service som behövs för kammarens, utskottens och övriga riksdagsorgans verksamhet.

Riksdagsförvaltningen ska skapa bästa möjliga förutsättningar för riksdagens och ledamöternas arbete genom att

- svara för väl fungerande stöd till arbetet i kammare och utskott m.m.
- svara för väl fungerande stöd och service till ledamöter och partikanslier
- främja kunskapen om riksdagen och dess arbete
- vårda och bevara riksdagens byggnader och samlingar
- vara en väl fungerande och framsynt myndighet och arbetsgivare.

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	3
Riksdagsförvaltningen 2013	4
Resultatredovisning	6
1 Utgångspunkter	6
1.1 Riksdagsförvaltningens uppdrag	6
1.2 Ledning	6
1.3 Styrning och uppföljning	7
1.4 Personal och organisation	9
2 Sammanfattande resultatredovisning 2013	11
2.1 Resultat och utveckling – uppdragsområde A	11
2.2 Resultat och utveckling – uppdragsområde B	11
2.3 Resultat och utveckling – uppdragsområde C	11
2.4 Resultat och utveckling – uppdragsområde D	12
2.5 Resultat och utveckling – uppdragsområde E	12
2.6 Intäkter, kostnader och transfereringar	13
3 Uppdrag och resultat per uppdragsområde 2013	14
3.1 Kammare och utskott – uppdragsområde A	14
3.2 Ledamöter och partikanslier – uppdragsområde B	25
3.3 Kunskap om riksdagen – uppdragsområde C	31
3.4 Riksdagens byggnader och samlingar – uppdragsområde D	37
3.5 Myndighet och arbetsgivare – uppdragsområde E	40
Finansiell redovisning	51
4.1 Resultaträkning	51
4.2 Balansräkning	52
4.3 Anslagsredovisning	54
4.4 Finansieringsanalys	56
4.5 Tilläggsupplysningar och noter	58
4.6 Sammanställning över väsentliga uppgifter	72

Riksdagsförvaltningen 2013

När riksdagen bjöd in till öppet hus en lördag i mars passade flera tusen besökare på att få en inblick i den parlamentariska processen. På plats i kammaren ställde de frågor till ledamöter och i utskottssalarna fick de veta mer om arbetet med att bereda propositioner och motioner – för att bara nämna några av de många aktiviteter som pågick under dagen.

Att stödja den parlamentariska processen är Riksdagsförvaltningens huvuduppgift och den genomsyrar det dagliga arbetet i förvaltningen. I uppgiften ingår också att utveckla och modernisera stödet. Även det förändringsarbete som bedrivs under samlingsnamnet Färdplan 2014 har pågått under året. I denna årsredovisning beskrivs insatser som har gjorts under året och jag vill inledningsvis lyfta fram några av dem.

It-stödet till beslutsprocessen i kammaren och utskotten fortsätter att moderniseras i det omfattande projektet Rixrenovering. Flera utskott har under året också börjat använda den mötestjänst där ledamöter kan arbeta med sammanträdeshandlingar digitalt.

Inte bara stödet till beslutsprocessen förändras utan även den lag som reglerar en del av riksdagens arbete. En parlamentarisk kommitté har sett över riksdagsordningen och tagit fram ett förslag till en moderniserad författning som riksdagen ska ta ställning till under 2014.

Arbetet med att förnya hela förvaltningens tekniska miljö har fortsatt. Dessutom pågår ett intensivt utvecklingsarbete med att skapa ett nytt intranät, som bland annat ska bidra till bättre intern kommunikation.

Även kommunikationen med omvärlden ökar. Vår huvudkanal är riksdagens webbplats. Här publiceras till exempel kammarens beslut direkt efter att sammanträdet avslutats. För att ytterligare öka insynen i riksdagens arbete har riksdagens öppna data utvecklats under året. Tjänsten ger alla möjlighet att fritt använda innehållet i riksdagens databaser. Riksdagen finns numera också på Twitter.

Riksdagsstyrelsen beslutade vid sitt möte i september att Riksdagsförvaltningen skulle inleda en process för att tidningen Riksdag & Departement inte längre ska ges ut. Detta förutsätter ett riksdagsbeslut. Förvaltningen har i uppdrag att se över hur informationen om riksdagens arbete på riksdagen.se kan utvecklas som en ersättning för tidningen.

En tydlig styrning är A och O både när man förvaltar och utvecklar. Under året har vi utvecklat förvaltningens projektmodell och förbättrat projektstyrningen. Vi arbetar också med ett strategiskt lokalprogram för riksdagens fastigheter samt en lokal- och fastighetsstrategi. Ändamålsenliga fastigheter är nödvändiga för att riksdagsarbetet ska fungera.

Riksdagsförvaltningens främsta tillgång är en kunnig och skicklig personal. Under året har jag fattat beslut om en kompetensförsörjningsstrategi, som bland annat rör chefsutveckling och kompetensutveckling.

Förvaltningen har under 2013 också inlett arbetet som ska få övergången från denna valperiod till den nya riksdag som sammankallas efter valet att bli så smidig som möjligt.

Kathrin Flossing
Riksdagsdirektör

Resultatredovisning

1 Utgångspunkter

1.1 Riksdagsförvaltningens uppdrag

Riksdagen är folkets främsta företrädare. Den stiftar lagar, beslutar om skatt till staten och bestämmer hur statens medel ska användas.

Riksdagsförvaltningen är riksdagens förvaltningsmyndighet och har till uppgift att stödja riksdagens arbete. Förvaltningen ska se till att kammaren, utskotten, ledamöterna och övriga riksdagsorgan får det stöd och den service de behöver. Riksdagsförvaltningen ska också informera allmänheten om riksdagens arbete och om EU-frågor samt handlägga ärenden som rör riksdagens internationella kontakter. Dessutom ansvarar förvaltningen för att vårda riksdagens byggnader och samlingar samt för myndighets- och förvaltningsuppgifter.

Förvaltningens uppdrag är formulerat på följande sätt:

Riksdagsförvaltningen ska skapa bästa möjliga förutsättningar för riksdagens och ledamöternas arbete genom att

- svara för väl fungerande stöd till arbetet i kammare och utskott m.m.
- svara för väl fungerande stöd och service till ledamöter och partikanslier
- främja kunskapen om riksdagen och dess arbete
- vårda och bevara riksdagens byggnader och samlingar
- vara en väl fungerande och framsynt myndighet och arbetsgivare.

Riksdagsförvaltningens verksamhet regleras i lagar och föreskrifter. De grundläggande bestämmelserna finns i regeringsformen, riksdagsordningen och i lagen (2011:745) med instruktion för Riksdagsförvaltningen. Mer detaljerade bestämmelser finns i föreskriften om förvaltningens arbetsordning (RFS 2011:10). I den så kallade REA-lagen finns ekonomiadministrativa bestämmelser.¹

1.2 Ledning

Riksdagsförvaltningen leds av riksdagsstyrelsen. Styrelsen består av riksdagens talman, som är ordförande, och tio riksdagsledamöter. Riksdagsstyrelsen överlägger om planering av riksdagsarbetet och beslutar i större ärenden som rör förvaltningen och riksdagens internationella verksamhet. Vid styrelsens sammanträden deltar även de vice talmännen och gruppledarna för de partier som inte är representerade i styrelsen och som därmed inte deltar i riksdagsstyrelsens beslut.

Riksdagsdirektören är chef för myndigheten Riksdagsförvaltningen och är föredragande i styrelsen. Under styrelsen leder riksdagsdirektören ledamotsrådet. I det samråder förvaltningen och ledamöter om administrativa frågor

¹ Lag (2006:999) med ekonomiadministrativa bestämmelser m.m. för Riksdagsförvaltningen, Riksdagens ombudsmän och Riksrevisionen.

som är av särskilt intresse för ledamöterna, till exempel teknisk utrustning och arbetsrum.

Förvaltningens ledningsgrupp samordnar och planerar övergripande frågor som rör förvaltningen. Gruppen består av riksdagsdirektören och avdelningscheferna samt chefen för ledningsstaben och planeringschefen.

1.3 Styrning och uppföljning

Riksdagsförvaltningens verksamhet ska vara ändamålsenlig och tillförlitlig. Den ska kännetecknas av hög kvalitet och vara kostnadseffektiv. Planering, genomförande och uppföljning är kontinuerliga processer som pågår parallellt.

Planering och beslut

Riksdagsförvaltningens centrala styrdokument vägleder den årliga planeringsprocessen. Här ingår den strategiska planen, budgetförslag, anslagsdirektiv, verksamhetsplan, internbudget och uppdragsbeskrivningar. Planeringsprocessen utgår från de lagar och föreskrifter som gäller för riksdagen och Riksdagsförvaltningen samt de uppgifter och uppdrag som riksdagsstyrelsen har formulerat.

Förvaltningen får även löpande under året uppdrag av riksdagsstyrelsen. Uppdragen avslutas genom slutrapport till styrelsen.

Verksamheten är indelad i fem uppdragsområden som utgår från de övergripande uppdrag förvaltningen har:

- A. Stöd till arbetet i kammare och utskott m.m.
- B. Stöd och service till ledamöter och partikanslier
- C. Kunskap om riksdagen och riksdagens arbete
- D. Vård och bevarande av byggnader och samlingar
- E. Myndighet och arbetsgivare.

Prioriteringar 2013

Den strategiska planen anger övergripande prioriteringar för de närmaste åren. Den är också utgångspunkt för förvaltningens årliga verksamhetsplanering. Riksdagsstyrelsen beslutade i maj 2012 om en strategisk plan för 2013–2016. I juni 2012 beslutade styrelsen om förslag till anslag för 2013 och i december 2012 om verksamhetsplan och anslagsdirektiv för Riksdagsförvaltningen för 2013.

Den strategiska planen innehåller flera prioriteringar för 2013 som ska förbättra stödet till den parlamentariska processen och göra förvaltningen mer effektiv. It-stödet till arbetet i kammaren och utskotten ska ses över och utvecklas. Förvaltningen ska även börja förbereda arbetet inför kommande val 2014. Arbetet med att öka kommunikationen och dialogen med allmänheten om riksdagens arbete och beslut ska även i fortsättningen vara en prioriterad uppgift.

Riksdagsförvaltningens arbete med att utveckla myndigheten ska fortsätta. Arbetet går under samlingsnamnet Färdplan 2014. Målet är att förvaltningen ska erbjuda ett ännu bättre stöd till den parlamentariska processen. En viktig

komponent är det nya intranätet som förvaltningen utvecklar till ett styrnings- och arbetsverktyg. Det långsiktiga underhållet av riksdagens fastigheter har fortsatt hög prioritet. Här ska särskilt ledning och styrning ses över och utvecklas.

Riksdagsförvaltningen ska i alla sammanhang särskilt prioritera verksamhet inom uppdragsområdet Stöd till arbetet i kammare och utskott m.m. Därefter ska verksamheten inom uppdragsområdet Stöd och service till ledamöter och partigruppskanslier prioriteras.

Resultatet av arbetet med de prioriterade områdena under 2013 redovisas i korthet i avsnitt 2. Sammanfattande resultatredovisning 2013.

Uppföljning och kontroll

Parallellt med planeringsarbetet pågår en kontinuerlig uppföljning och kontroll av verksamheten och budgeten. Den förvaltningsinterna uppföljningen resulterar i tertial- och helårsrapporter samt i årsredovisningen. Riksdagsförvaltningen arbetar också med intern styrning och kontroll utifrån bestämmelserna i REA-lagen.

Intern styrning och kontroll är den årliga process som syftar till att med rimlig säkerhet säkerställa att en myndighet fullgör sitt verksamhetsansvar. I processen ingår momenten riskanalys, kontrollåtgärder, uppföljning och dokumentation.

Genom arbetet med riskanalyser har förvaltningen under 2013 identifierat ett antal risker som bedömts vara prioriterade med utgångspunkt från att de kan påverka myndighetens möjligheter att genomföra sina uppdrag. De prioriterade riskerna och åtgärderna för att minska dem har regelbundet presenterats för riksdagsstyrelsen.

Som ett komplement till riskanalyserna har samtliga budgetansvariga chefer genomfört en självutvärdering av den interna styrningen och kontrollen i den egna verksamheten.

I samband med att årsredovisningen skrivs under intygar myndighetens ledning om den interna styrningen och kontrollen är betryggande och redovisar i förekommande fall eventuella brister.

Under 2013 har processen för intern styrning och kontroll utvärderats. Uppföljningen ligger till grund för fortsatt utveckling av processen.

Revision

I förvaltningen finns en internrevisionsansvarig som svarar inför riksdagsdirektören och ytterst inför riksdagsstyrelsen. Internrevisionen ska stödja Riksdagsförvaltningens ledning genom att självständigt granska, verifiera och bedöma kvaliteten i den interna styrningen och kontrollen. Internrevisionen är fristående från förvaltningens operativa verksamhet och bedrivs av ett kvalificerat revisionsföretag.

Varje år beslutar riksdagsstyrelsen om en internrevisionsplan som pekar ut de verksamheter i förvaltningen som internrevisionen ska granska. Internrevisionen rapporterar till riksdagsstyrelsen två gånger om året.

Den externa revisionen bedrivs av Riksrevisionen enligt lagen om revision av statlig verksamhet.² Riksrevisionen granskar om Riksdagsförvaltningens årsredovisning ger en rättvisande bild av den finansiella ställningen, resultatet och finansieringen enligt REA-lagen, anslagsdirektiv och övriga beslut för myndigheten.

Konstitutionsutskottet behandlar Riksdagsförvaltningens årsredovisning i samband med sin behandling av utgiftsområde 1 Rikets styrelse i budgetpropositionen. I utgiftsområdet ingår bland annat riksdagens förvaltningsanslag. Riksdagsförvaltningens ledning informerar och svarar på ledamöternas frågor vid ett utskottssammanträde inom ramen för utskottets beredning.

1.4 Personal och organisation

För att Riksdagsförvaltningen ska kunna utföra sina uppgifter krävs personal med en rad olika kvalifikationer. Yrkesgrupperna förenas i det gemensamma uppdraget att stödja den parlamentariska processen. Riksdagsförvaltningen är en kunskapsintensiv organisation vars främsta tillgång är en kunnig och skicklig personal. Att kontinuerligt utveckla och höja kompetensen på olika områden är en grundläggande förutsättning för att verksamheten ska kunna ge det stöd och den service som ledamöterna och riksdagsarbetet kräver. Aktuella personaluppgifter och statistik redovisas i avsnitt 3.5.

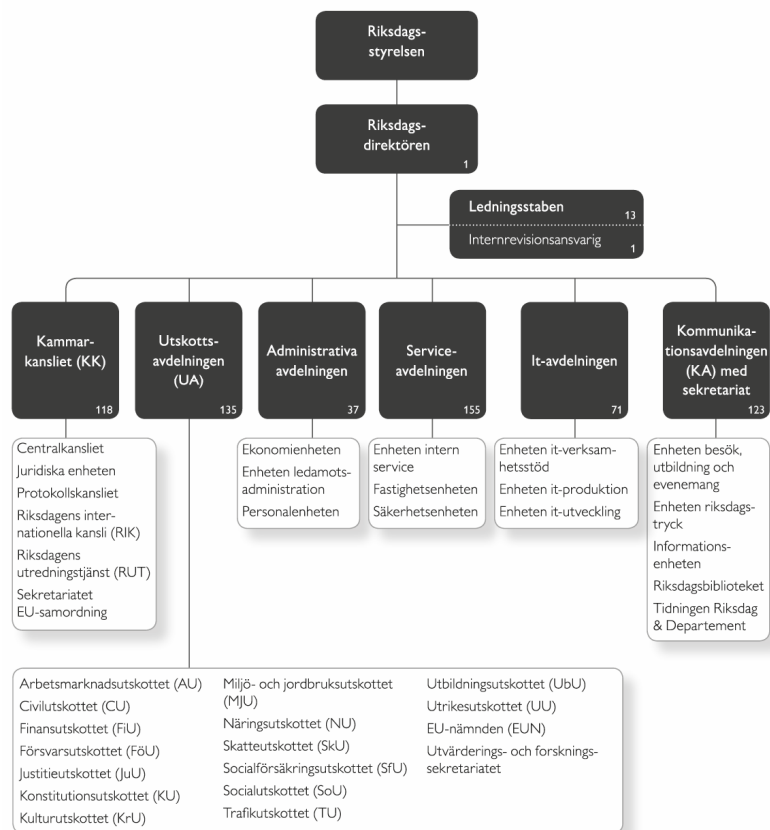
Organisationsförändringar under 2013

Under 2013 förändrades Riksdagsförvaltningens organisation inom en avdelning. En översyn av it-verksamheten och dess organisation ledde till beslutet att organisera avdelningen i tre enheter: it-verksamhetsstöd, it-produktion och it-utveckling. Förändringen genomfördes den 1 januari 2013.

² SFS 2002:1022.

Riksdagsförvaltningens organisation

Per den 31 december 2013

2 Sammanfattande resultatredovisning 2013

I detta kapitel redovisas en sammanfattning av resultatet för samtliga uppdragsområden. I kapitel 3 redovisas Riksdagsförvaltningens uppdrag, resultat, kostnader och intäkter för respektive uppdragsområde närmare.

2.1 Resultat och utveckling – uppdragsområde A

Riksdagsförvaltningen har säkerställt att riksdagen har kunnat fullgöra sina uppgifter enligt bestämmelserna i regeringsformen och riksdagsordningen. Bedömningen baseras i huvudsak på följande fakta:

- Kammarans preliminära planer har i huvudsak hållits.
- Riksdagens protokoll har kommit ut i rätt tid.
- Utskotten har fått ett väl fungerande stöd.
- Kvaliteten på möten vid inkommande internationella besök har varit hög.

Riksdagsledamöterna ger förvaltningens service inom kammaren, utskotten och den internationella verksamheten högt betyg. Riksdagsförvaltningen har under 2013 fortsatt sitt arbete med att förbättra och modernisera it-stödet till beslutsprocessen i kammaren och utskotten. Ledamöterna kan nu få tillgång till alla sammanträdeshandlingar för utskotten och EU-nämnden i pekplatta och dator.

2.2 Resultat och utveckling – uppdragsområde B

Riksdagsförvaltningen har säkerställt att ledamöterna och partikanslierna har fått ett väl fungerande stöd och en god service. Bedömningen baseras i huvudsak på följande fakta:

- Ledamöterna är mycket nöjda med förvaltningen i sin helhet enligt förvaltningens serviceundersökning.
- Ledamöterna är nöjda med alla områden i undersökningen.
- Det finns en fortsatt hög efterfrågan på utredningstjänstens och Riksdagsbibliotekets tjänster.

Riksdagsförvaltningen har under 2013 utvecklat intranätet för att förbättra stödet till ledamöterna, partigruppskanslierna och förvaltningen. Ledamöterna kan numera följa direktsända tv-sändningar från kammaren i mobilen och pekplattan. Förvaltningen utreder förutsättningarna för att skapa ett servicecenter där ledamöter och tjänstemän kan få vissa ärenden lösta direkt.

2.3 Resultat och utveckling – uppdragsområde C

Riksdagsförvaltningen har säkerställt att allmänheten, massmedier, vidareinformatörer, skolor och speciella målgrupper har getts möjligheter till information och kunskap om riksdagens arbete. Bedömningen baseras i huvudsak på följande fakta:

- Tillgängligheten till information om riksdagens arbete har utvecklats i bland annat digitala medier: riksdagen.se, öppna data och Twitter.
- Tv-produktionen kring riksdagens arbete har fungerat väl.

- Riksdagsbiblioteket har gett externa målgrupper god möjlighet till information och kunskap om riksdagens arbete.
- Intresset för skolvisningar inklusive Demokrativerkstaden har varit fortsatt högt.
- Kurser och utbildningsdagar för lärare har hållit hög kvalitet.

Riksdagsförvaltningen har under 2013 påbörjat arbetet med att utveckla en helt ny demokrativerkstad för att kunna ta emot dubbelt så många skolklasser jämfört med i dag. Fortsatta satsningar görs på att förbättra tillgängligheten till digital information om riksdagen och riksdagens arbete.

2.4 Resultat och utveckling – uppdragsområde D

Riksdagsförvaltningen har utvecklat sitt arbete med att vårda och bevara riksdagens byggnader och samlingar på ett systematiskt sätt. Bedömningen baseras i huvudsak på följande fakta:

- Styrdokument för ledningen och styrningen av fastighetsverksamheten har tagits fram enligt plan.
- Fastighetsprojekt har i huvudsak bedrivits enligt plan.
- Arbetet med äldre riksdagsdokument har fortsatt.

2.5 Resultat och utveckling – uppdragsområde E

Förvaltningen bedömer att den under 2013 har varit en väl fungerande och framsynt myndighet och arbetsgivare. Bedömningen baseras i huvudsak på följande fakta:

- Sjukfrånvaron har varit fortsatt låg.
- Förvaltningen har genomfört utvecklingsinsatser för chefer.
- Utvecklingsprojekten har i huvudsak löpt enligt plan.
- Ledamöter och medarbetare har haft stabil tillgång till it-stöd i verksamheten.
- Riksdagsförvaltningen har nått sina kvantitativa miljömål.

Riksdagsförvaltningen har under 2013 fortsatt sitt arbete med att utveckla styrningen. Förvaltningen har arbetat med att byta it-plattform och e-postsystem samt upgradera till nytt Officepaket. Arbetet med klarspråk ska bidra till effektivare kommunikation och mer användbara texter. Förvaltningen har också tagit fram en strategi för kompetensförsörjning och fortsatt sitt arbete för likabehandling.

2.6 Intäkter, kostnader och transfereringar

Tabell 1 Intäkter, kostnader och transfereringar, samtliga uppdragsområden (tkr)

	2013	2012	2011
Intäkter	34 255	35 043	35 428
Kostnader	-1 611 657	-1 513 515	-1 955 939
<i>Nettokostnad</i>	<i>-1 577 402</i>	<i>-1 478 472</i>	<i>-1 920 511</i>
Transfereringar	-475 104	-468 709	-469 709
Totalt	-2 052 506	-1 947 181	-2 390 220

De högre kostnaderna för 2013 jämfört mot 2012 beror främst på att årets förändring av avsättning för framtida pensioner och inkomstgarantier inklusive sociala avgifter har ökat jämfört med föregående år.

3 Uppdrag och resultat per uppdragsområde 2013

I detta avsnitt redovisas verksamheten inom respektive uppdragsområde och vilka resultat som har uppnåtts. Dessutom görs en analys och en bedömning av om resultaten motsvarar de prioriteringar, ambitioner och krav som riksdagsstyrelsen har lagt fast i den strategiska planen, anslagsdirektivet och verksamhetsplanen.

3.1 Kammare och utskott – uppdragsområde A

Riksdagsförvaltningens uppdrag inom område A är att svara för ett väl fungerande stöd till arbetet i kammaren och utskotten m.m. Riksdagens utskott bereder och kammaren beslutar om nya lagar. Tillsammans utgör de kärnan i riksdagens verksamhet och förvaltningen ska i alla sammanhang särskilt prioritera detta uppdragsområde.

I uppdraget ingår att stödja kammarens, utskottens, EU-nämndens samt talmannens och de vice talmännens arbete samt riksdagens internationella arbete. Förvaltningens produktion och försäljning av riksdagstryck hör också hit.

Resultat och utveckling – sammanfattning

Riksdagsförvaltningen har säkerställt att riksdagen har kunnat fullgöra sina uppgifter enligt bestämmelserna i regeringsformen och riksdagsordningen. Bedömningen baseras i huvudsak på följande fakta:

- *Kammarens preliminära planer har i huvudsak hållits.*
Endast vid ett tillfälle har avsteg från kammarplaneringen gjorts utan att planen ändrats efter avisering.
- *Riksdagens protokoll har kommit ut i rätt tid.*
Samtliga snabbprotokoll har kommit ut senast dagen efter kammarens sammanträde.
- *Utskotten har fått ett väl fungerande stöd.*
Förvaltningen har bistått vid utskottens planering och sammanträden.
- *Kvaliteten på möten vid inkommande internationella besök har varit hög.* Vid så gott som samtliga inkommande internationella besök har riksdagens ledamöter träffat sina utländska motsvarigheter.

Riksdagsledamöterna ger förvaltningens service inom kammaren, utskotten och den internationella verksamheten högt betyg. Riksdagsförvaltningen har under 2013, i enlighet med prioriteringarna för verksamheten, fortsatt sitt arbete med att förbättra och modernisera it-stödet till beslutsprocessen i kammaren och utskotten. En ny tjänst har utvecklats för att ledamöterna enkelt ska få tillgång till alla sammanträdeshandlingar för utskotten och EU-nämnden i pekplatta och dator.

Tabell 2 Intäkter, kostnader och transfereringar inom uppdragsområde A (tkr)

	2013	2012	2011
Intäkter	4 276	4 706	5 597
Kostnader	-192 715	-191 621	-178 703
<i>Nettokostnad</i>	<i>-188 439</i>	<i>-186 915</i>	<i>-173 106</i>
Transfereringar	-12 830	-12 893	-13 701
Totalt	-201 269	-199 808	-186 807

Fördelningen för uppdragsområdet bedöms i huvudsak som jämförbar med föregående år.

Talmannen och vice talmännen

Talmannen leder riksdagsarbetet och har därmed det yttersta ansvaret för hur riksdagsarbetet planeras och bedrivs. Talmannen leder även kammarens sammanträden och är riksdagens främste representant.

Talmannen och de tre vice talmännen utgör tillsammans riksdagens presidium. Presidiet träffas regelbundet för att avhandla frågor som rör ledningen av riksdagens arbete. De vice talmännen kan i talmannens ställe leda riksdagens arbete och kammarens sammanträden. De representerar även riksdagen i olika sammanhang. Det ställs samma krav på de vice talmännen som på talmannen när de tjänstgör i hans eller hennes ställe. I övrigt deltar de vice talmännen i riksdagsarbetet på samma sätt som de andra riksdagsledamöterna. Talmannen har däremot en ersättare i kammaren.

Talmannen har ett omfattande besöks- och reseprogram. Under 2013 besöktes riksdagen av talmän från Marocko, Litauen, Tjeckien, Kina, Moçambique och Ryssland.

Talmannens resor gick till Norge, Tyskland, Moldavien, Georgien, Grönland, Cypern, Frankrike och Ryssland.

Arbetet i och kring kammaren

Varje år kommer det in ett stort antal ärenden till riksdagen som ska beredas i utskotten och därefter debatteras och beslutas i kammaren.

Kammarkansliet registrerar och kontrollerar alla ärenden och föreslår till vilket utskott ärendena ska hänvisas. Centralkansliet ansvarar för det löpande arbetet i kammaren, för planeringen av riksdagsarbetet under riksmötet och valperioden samt för granskning av interpellationer, frågor, motioner m.m. Sekretariatet EU-samordning tar emot EU-dokument och ser till att grundläggande skriftlig information om EU-frågor når ut till utskotten och EU-nämnden.

En viktig uppgift för Riksdagsförvaltningen är att stödja planeringen av arbetet i kammaren. Utgångspunkten är att beslut ska kunna fattas i rätt tid och i rätt ordning, att det ska finnas utrymme för oförutsedda debatter och att arbetsbelastningen är rimlig. Centralt är att kammarplaneringen ska göra det möjligt för riksdagen att fatta beslut om inlämnade, och i utskotten behandlade, propositioner och skrivelser. Det har också skett under 2013.

Kammarplaneringen ska vidare göra det möjligt för riksdagen att ta ställning till om ett EU-förslag strider mot subsidiaritetsprincipen. Under 2013 har förvaltningen i samtliga fall där utskotten har tagit ställning i subsidiaritetsärenden sett till att det har funnits beslutstillfällen i kammaren efter att utskottet har berett ärendet och innan EU:s fördragsbundna frist på åtta veckor löpt ut.

Kammarplanerna ska också underlätta för ledamöternas planering av eget arbete och ge utrymme för ledamöternas aktiviteter utanför riksdagen, till exempel för arbete i valkretsen.

Kammarens sammanträdestillfällen fastställs två gånger per år i sammanträdesplaner som antas av talmannen efter samråd med riksdagsstyrelsen. För att anpassa kammararbetet till den politiska verksamheten har kompletterande ändringar i sammanträdesplanen gjorts vid 22 tillfällen under året. Det har till exempel gjorts för att kunna bereda plats för aktuella debatter och justera antalet tillfällen för interpellationssvar efter hur många interpellationer som har lämnats in. Endast vid ett tillfälle har avsteg från kammarplaneringen gjorts utan att planen ändrats efter avisering. Det berodde på att ett större antal riksdagsledamöter än normalt deltog i interpellationsdebatterna vilket ledde till att tre interpellationssvar flyttades till en annan dag.

Förvaltningens service i frågor om kammarens arbete och planering får högt betyg (8,6 på en skala från 1 till 10) i Riksdagsförvaltningens serviceundersökning 2013. Det är ett omdöme som dessutom visar på en förbättring sedan undersökningen genomfördes 2011. Då var resultatet 8,2.

Tabell 3 Antal dokument inlämnade till kammarkansliet

	2013	2012	2011
Propositioner	148	128	127
Skrivelser	47	58	45
Framställningar	6	9	3
Redogörelser	14	13	11
Följdmotioner	215	222	148
Motioner från allmänna motionstiden	3 547	3 244	3 196
Händelsemotioner	0	1 ³	2 ⁴
Interpellationer	541	456	489
Skriftliga frågor	834	725	748
Behandlade betänkanden	316	307	296
Behandlade granskningsutlåtanden	13	12	32
Behandlade prövningsutlåtanden	10 ⁵	20 ⁶	12
EU-dokument	2 704	2 538	2 447
därav hänvisade för granskning	12	11	30
därav hänvisade för subsidiaritetsprövning	130	105	133
Riksrevisionens granskningsrapporter	23	27	30

³ Motionen hänvisades inte till något utskott.

⁴ Varav en hänvisades.

⁵ Ett av utlåtandena 2013 behandlade fem lagförslag.

⁶ Ett av utlåtandena 2012 behandlade två lagförslag.

Både antalet skriftliga frågor och interpellationer är högre under 2013 än under de senaste två åren. Antalet inlämnade motioner under allmänna motions-tiden fortsätter att öka.

Det totala antalet inkomna EU-dokument under 2013 var något fler i förhållande till tidigare år. Antalet EU-dokument som hänvisas till utskott för behandling och antalet utlåtanden som behandlas av kammaren varierar från år till år. Det handlar till viss del om en naturlig variation till följd av exempelvis kommissionens mandatperiod och EU:s fleråriga budgetplanering.

Förvaltningens service i samband med inlämnande av dokument håller hög kvalitet enligt Riksdagsförvaltningens serviceundersökning 2013. Riksdagens ledamöter gav arbetet höga betyg (9,0 och 9,1 på en skala från 1 till 10). (År 2011 var båda betygen 8,8.)

Drygt hälften av tiden i kammaren har ägnats åt att behandla utskottsärenden. Utöver behandlingen av utskottsärenden har det hållits interpellationsdebatter, partiledardebatter, debatter i olika aktuella politiska frågor och utrikespolitiska debatter i kammaren. Nästan en tredjedel av tiden har ägnats åt interpellationsdebatter. En gång i veckan under plenitid har det varit frågestund i kammaren. Då svarar statsråden direkt på frågor från riksdagsledamöterna. Vid tre tillfällen under 2013 har regeringen återrapporterat från Europeiska rådets möten, jämfört med vid fem tillfällen 2012 och sex tillfällen 2011.

Tabell 4 Plenitimmars i kammaren fördelade på typ av aktivitet

	2013	2012	2011
Ärendebehandling	347	348	298,5
Voteringar	15	15,5	14,5
Interpellationsdebatter	204	175,5	181
Information från regeringen ⁷	3,5	5,5	7,5
Frågestunder	26	27	27
Partiledardebatter, aktuella debatter m.m.	68	45	48
Övrigt	7	8,5	6,5
Totalt	670,5	625	583

I likhet med tidigare år fortsätter det totala antalet plenitimmars att stiga. Ökningen beror dels på att antalet interpellationsdebatter har ökat, dels på att en allmänpolitisk debatt genomfördes 2013. Tiden för information från regeringen minskar till följd av att återrapporteringen i högre grad än tidigare år ägt rum i EU-nämnden.

Teckentolkning har skett vid sex tillfällen, vilket är lika många gånger som 2012 (2011 teckentolkades ett tillfälle). Det var vid riksmötets öppnande, två partiledardebatter, debatt med anledning av vårpropositionens avlämnande, debatt med anledning av budgetpropositionens avlämnande samt under en interpellationsdebatt som handlade om framtiden för utbildning till teckenspråkstolk.

⁷ Inklusive återrapportering från Europeiska rådets möten.

Sedan 2011 pågår ett arbete med att certifiera medarbetare som arbetar med kammарprocessen. Det övergripande syftet är att definiera ansvarsområden, kommunikationsvägar och uppgifter för de olika rollinnehavarna i kammaren och att på lång sikt förbättra förmågan att genomföra sammanträden och hantera incidenter. Arbetet med att certifiera medarbetare har fortsatt under 2013.

Förvaltningen svarar för att det förs fullständiga protokoll vid kammarens sammanträden. Riksdagens protokoll har kommit ut i rätt tid enligt reglerna i riksdagsordningen.

It-stöd till beslutsprocessen – projekt Rixrenovering

De it-system som stöder riksdagens beslutsprocesser är centrala för att det parlamentariska arbetet ska fungera. Flera av systemen har varit i drift länge och behöver ses över och utvecklas för att bli mer driftsäkra, lättare att förvalta och enklare att använda. Att utveckla it-stödet till arbetet i kammaren och utskotten är därför en prioriterad verksamhet i Riksdagsförvaltningens strategiska plan.

Sedan ett par år tillbaka bedrivs utvecklingsarbetet i ett projekt som går under namnet Rixrenovering. Projektet ska leda till att flera av de it-system som utskotten och kammarkansliet använder byts ut och moderniseras.

Projekt Rixrenovering löper på som planerat; hela projektet ska huvudsakligen vara klart till valet 2014. Riksdagen ska då ha ett enhetligt och driftsäkert it-stöd som har effektiviserat arbetet för utskotten, kammarkansliet, ledamöterna och partikanslierna.

Utskotten

De 15 utskotten bereder propositioner, skrivelser, motioner och andra ärenden. Konstitutionsutskottet har därutöver i uppgift att granska statsrådets tjänsteutövning och handläggningen av regeringsärendena. Efter beredningen av ett ärende avger ett utskott ett betänkande med förslag till riksdagsbeslut. Utskotten har också möjlighet att lämna förslag till riksdagen på eget initiativ.

I utskottens uppgifter ingår sedan 2011 att bereda regeringens skrivelser över granskningsrapporter från Riksrevisionen. Även EU-dokument remitteras till utskotten, däribland lagförslag där beslutanderätten är delad mellan Europeiska unionen och medlemsstaterna. Om utskottet efter prövning anser att ett lagförslag inte följer subsidiaritetsprincipen lämnar utskottet ett utlåtande till kammaren med förslag om att riksdagen ska avge ett så kallat motiverat yttrande till EU.

Varje utskott biträds av ett kansli. Kanslierna planerar utskottens verksamhet och stöder utskotten genom att ta fram beredningsunderlag samt skriva utskottens ställningstagande till propositioner, motioner, skrivelser m.m. i betänkanden, yttranden och utlåtanden. Utskottskanslierna stöder också utskotten i arbetet med EU-frågor. Kanslierna planerar och medverkar även vid utskottens utfrågningar, studiebesök och resor samt stöder utskotten i arbetet med uppföljning och utvärdering. Utskottens verksamhet har under året i huvudsak bedrivits enligt plan.

I förvaltningens serviceundersökning 2013 gav riksdagsledamöterna överlag höga omdömen till utskottskansliernas arbete (betyg 8,8 på en skala från 1 till 10, vilket var samma betyg som 2011).

Under året genomfördes en utvärdering av utskottens utrikes resor där man bland annat konstaterade att utskottskansliernas arbete med resorna fungerar väl. I utvärderingen presenterades även ett antal faktorer som kan användas för att utveckla kansliernas planering och genomförande av framtida resor.

Sammantaget bereder utskotten varje år ett stort antal ärenden. Nedan redovisas antalet ärenden under 2013 uppdelat per utskott och totalt jämfört med föregående år.

Tabell 5 Utskottens ärendehantering och sammanträden 2013⁸

	Propositioner, skrivelser, framställningar, redogörelser	Motioner ⁹	EU-dokument ¹⁰	Antal sammanträden	Betänkanden, utlåtanden, yttranden
Konstitutionsutskottet	16	250	5	58	35
Finansutskottet	25	190	17	50	46
Skatteutskottet	27	305	7	31	38
Justitieutskottet	21	328	16	31	37
Civilutskottet	16	285	8	32	27
Utrikesutskottet	12	200	5	32	18
Försvarsutskottet	6	124	3	37	17
Socialförsäkringsutskottet	13	260	2	41	24
Socialutskottet	22	487	4	34	32
Kulturutskottet	7	213	1	29	14
Utbildningsutskottet	17	421	6	38	28

⁸ I kolumn ett och två redovisas behandlade dokument, i kolumn tre anges antalet dokument som har hänvisats till respektive utskott.

⁹ Avser både motioner som har lämnats vid allmänna motionstiden och följdmotioner. Det totala antalet behandlade motioner överensstämmer inte med det antal som har lämnats till kammarkansliet (se tabell 3). Det beror dels på att utskotten kan skjuta upp behandlingen av motioner till ett annat riksmöte (till exempel i väntan på en aviserad proposition), dels på att en motion med fler än ett yrkande kan behandlas i olika utskott.

¹⁰ Grön- och vitböcker, vissa strategiska dokument och lagstiftningsakter som subsidiaritetsprövas.

	Propositio- ner, skri- velser, framställ- ningar, re- dogörelser	Motioner ⁹	EU- dokument ¹⁰	Antal samman- träden	Betänkan- den, utlå- tanden, yttranden
Trafik- utskottet	12	196	26	39	25
Miljö- och jordbruks- utskottet	8	367	22	41	24
Närings- utskottet	15	305	14	33	29
Arbetsmark- nadsutskottet	8	238	6	38	16
Sammansatta utrikes- och försvarsut- skottet	4	10	0	8	4
Totalt 2013	229	4 179	142	572	414
Totalt 2012	217	3 684	116	580	410
Totalt 2011	203	3 589	153	583	393

Mängden ärenden beror på respektive utskotts beredningsområde men också på vilka frågor som är politiskt aktuella och på i vilken utsträckning beredningsområdet anknuter till EU:s politikområden. Jämfört med föregående år har på totalnivån antalet betänkanden ökat något medan antalet yttranden respektive utlåtanden har minskat. Mängden EU-dokument har ökat.

Tabell 6 Vissa EU-ärenden 2011–2013

	2013	2012	2011
Subsidiaritetsprövningar	122	125	124
därav prövningar som lett till ett prövningsutlåtande	14	21	12
Granskningsutlåtanden	13	11	29
Överläggningar med regeringen i EU-ärenden	55	59	79

Antalet subsidiaritetsprövningar låg ungefär på samma nivå som tidigare år, men något färre prövningar ledde till ett utlåtande (tabell 6). Antalet överläggningar med regeringen i EU-ärenden minskade något.

Utskotten har sedan 2010 en grundlagsreglerad uppgift att följa upp och utvärdera tidigare riksdagsbeslut inom sina respektive ämnesområden. De arbetar även med forsknings- och framtidsfrågor. Till stöd för utskottens arbete med utvärdering och forskning finns, utöver utskottskanslierna, utvärderings- och forskningssekreteriatet inom utskottsavdelningen.

Fyra utskott (tre 2012, två 2011) har genomfört fördjupade uppföljningar av resultatinformationen i regeringens budgetproposition. Sex utskott (fem 2012, tre 2011) har med stöd av sekretariatet slutredovisat tematiska uppföljningar, inventeringar eller fördjupningsstudier i serien Rapporter från riksdagen. Övriga utskott har bedrivit andra former av uppföljningsarbete.

Utskottens arbete med forsknings- och framtidsfrågor sker i olika former. I arbetet har sekretariatet i samverkan med utskottskanslier tagit fram bland annat forskningsöversikter, framtidsanalyser och faktablad. Därtill har tre utskott arbetat med att ta fram inventeringar av forskningen inom utskottets beredningsområde. Under året har 14 seminarier (19 både 2012 och 2011) anordnats på olika teman. De enskilda utskottens verksamhet redovisas utförligt i respektive utskotts verksamhetsberättelse, vilken återfinns i riksdagstrycket.

För att vidareutveckla utvärderings- och forskningssekretariatets stöd till utskotten och utskottskanslierna har förvaltningen under året inlett en översyn av sekretariatets verksamhet, med avrapportering våren 2014.

EU-nämnden

Regeringen ska enligt bestämmelser i regeringsformen och riksdagsordningen samråda med riksdagen om hur Sverige ska ställa sig i frågor som EU:s ministerråd ska fatta beslut om. Samråden sker i form av sammanträden i EU-nämnden. EU-nämnden förbereder inte förslag till riksdagsbeslut utan är ett samrådsorgan. Nämnden biträds av ett kansli.

Tabell 7 Antalet sammanträden i EU-nämnden 2011–2013

	2013	2012	2011
Sammanträden	47	44	47

Översyn av riksdagsordningen

På uppdrag av riksdagsstyrelsen har en kommitté under ledning av talmannen och med företrädare för samtliga riksdagspartier tagit fram ett förslag till en ny riksdagsordning. Förslaget är i första hand en redaktionell och språklig omarbetning av den nuvarande riksdagsordningen. Förvaltningen har bistått kommittén i arbetet och i januari 2014 beslutade riksdagsstyrelsen om en framställning till riksdagen. Den nya riksdagsordningen föreslås träda i kraft den 1 september 2014.

Digital mötestjänst

Under 2013 har arbete inletts med att införa en digital mötestjänst i pekplattor och datorer för ledamöter i utskotten och EU-nämnden. Syftet är att effektivisera utskottsprocessen, förkorta arbetstider vid distribution av handlingar samt minska pappersanvändningen genom att tjänsten hanterar handlingarna digitalt. Hittills har fem utskott och EU-nämnden börjat använda tjänsten. Under inledningen av 2014 kommer tjänsten att erbjudas till övriga utskott. Genomförandet följs upp löpande.

Internationell verksamhet

Riksdagen har ett omfattande internationellt besöksutbyte där förvaltningen bistår talmännen och riksdagens ledamöter vid planering, genomförande och uppföljning av besök och resor. Det gäller också vid deltagande i internationella parlamentariska församlingar och i samband med ledamöternas uppdrag som valobservatörer i andra länder.

Många av de internationella åtaganden som riksdagens ledamöter har rymt inom ramen för arbetet i de interparlamentariska församlingarna. Sammanlagt ingår ett hundratal riksdagsledamöter (som ordinarie ledamöter och suppleanter) i riksdagens delegationer. Förvaltningen ansvarar för sekretariatsstödet till riksdagens delegationer till Nordiska rådet, Europarådets parlamentariska församling, OSSE:s parlamentariska församling (Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa), den parlamentariska församlingen för unionen för Medelhavsområdet, Interparlamentariska unionen och Natos parlamentariska församling (se tabell nedan). Vidare biträds riksdagsledamöterna i det arktiska samarbetet, Östersjösamarbetet samt vid en rad andra internationella möten och konferenser.

Förvaltningen har också uppdraget att arbeta med ledamöters deltagande i valövervakningar. Under 2013 deltog 28 svenska riksdagsledamöter i övervakning av totalt åtta val i följande länder: Armenien, Monaco, Bulgarien, Albanien, Azerbajdzjan, Georgien, Tadzjikistan och Turkmenistan.

Tabell 8 De interparlamentariska församlingarnas sessioner och större möten samt medel utbetalda av Riksdagsförvaltningen

Interparlamentarisk församling	Delegation	Antal sessioner och större möten	Kostnader (tkr)	Utbetalt bidrag ¹¹ (tkr)
Nordiska rådet	20 ord.	1 session	2 235	10 843
	20 suppl.	4 presidie- och utskottsmöten		
Europarådets parlamentariska församling	6 ord.	4 sessioner	1 597	–
	6 suppl.			
OSSE:s parlamentariska församling	8 ord.	1 session	944	844
	8 suppl.	1 vintermöte 1 höstmöte		
Interparlamentariska unionen	5 ord.	1 vårsession	931	1 045
	1 vice talman och 2 utskottsledamöter ¹²	1 höstsession		
Den parlamentariska församlingen för unionen för Medelhavsområdet	3 ord.	1 session	266	87
	3 suppl.			
Natos parlamentariska församling	5 ord.	1 höstsession	379	–
	5 suppl.	1 vårsession		

¹¹ Fördelningsnyckeln för bidragsutbetalningarna till Nordiska rådet, OSSE:s parlamentariska församling och Interparlamentariska unionen beräknas med stöd av ländernas bruttonationalinkomst (BNI).

¹² Vid Interparlamentariska unionens vårsession utvidgas den fasta delegationen med två utskottsledamöter. Därutöver leds riksdagsdelegationen till vårsessionen av en vice talman.

Interparlamentarisk församling	Delegation	Antal sessioner och större möten	Kostnader (tkr)	Utbetalt bidrag ¹¹ (tkr)
Cosac-sekretariatet ¹³				11
Särskilda uppdrag inom de interparlamentariska församlingarna			42	
Summa 2013			6 394	12 830
<i>Summa 2012</i>			<i>7 128</i>	<i>12 892</i>
<i>Summa 2011</i>			<i>6 713</i>	<i>13 703</i>

Under första halvåret 2013 fortsatte det demokratifrämjande parlamentariska utvecklingssamarbetet med Moldaviens parlament. Genom att utbyta erfarenheter, parlamentariker till parlamentariker, ska riksdagen bidra till att stärka den parlamentariska demokratin i samarbetslandet. Vid halvårsskiftet avslutades samarbetet med Moldavien, efter 18 månader. Den nya samarbetspartnern för perioden 2013–2014 är Georgiens parlament. Förvaltningen svarar för kanslistöd till planering och programläggning vid den politiska genomförande-grupp som har upprättats för projektet.

Riksdagsledamöter deltar årligen, på regeringens inbjudan, vid FN:s generalförsamling i New York, USA. Under den 68:e generalförsamlingen hösten 2013 deltog tolv ledamöter. Förvaltningen bistod med sekretariatsstöd inför uppdraget, vilket innebar att sammanställa underlag och ha kontakt med FN-representationen inför programläggningen. Under de två veckor långa programmen fick ledamöterna följa arbetet i generalförsamlingen och dess utskott, vilket gav en fördjupad inblick i FN:s organisation och verksamhet.

Många riksdagsledamöter är engagerade i de cirka 50 vänskapsföreningar för kontakter med andra länder och regioner som finns i riksdagen. Ledamöter i vänskapsföreningarna tog under året emot flera delegationsbesök från olika länder. Bland annat hölls en Latinamerikadag.

Internationella besök i riksdagen

Under 2013 tog riksdagen emot drygt 70 besök från mer än 40 länder världen över. Besöken av talmän, statschefer, ministrar, parlamentariker och representanter för internationella organisationer utgör en stor del av den internationella verksamheten. Förvaltningen arbetar med att planera, programlägga, genomföra och följa upp den internationella besöksverksamheten. Kostnaden för inkommande besök varierar dels beroende på hur många högnivåbesök som hålls per år, dels på hur stora delegationerna är.

Utgångspunkten för alla besöksprogram är att kvaliteten på mötena ska vara hög i fråga om förberedelse och genomförande. Riksdagsledamöterna ska få möjlighet att i första hand möta sin motsvarighet från det gästande parlamentet. Det är en princip som alltid har tillämpats vid programläggning, men har först i år förts in som ett kvalitetsmått i redovisningen. Vid så gott

¹³ Finansiering av Cosacs sekretariat enligt beslut i riksdagsstyrelsen den 23 september 2009, dnr 049-22-2009/10.

som samtliga inkommande internationella besök under året har riksdagens ledamöter träffat sina utländska motsvarigheter.

Enligt Riksdagsförvaltningens serviceundersökning 2013 anser ledamöterna att nivån på förvaltningens stöd till det internationella arbetet är god (betyg 8,1 på en skala från 1 till 10, jämfört med 8,2 år 2011).

Tabell 9 Internationella besök i riksdagen

År	2013	2012	2011
Antal besök	73	71	55
Antal länder	44	52	38
Antal besökare (ca)	757	720	570
Kostnad inkommande besök (tkr)	642	367	619

Så förbereds ett inkommande talmansbesök

Talmansbesöken förbereds oftast i samarbete med det gästande landets ambassad i Stockholm, Utrikesdepartementet och landets parlament. Riksdagsförvaltningen samordnar programinnehållet och logistiska frågor (lokaler, informationsfrågor, säkerhet, hotell, transporter till och från flygplatsen, tolkning, teknik m.m.). Samordningen omfattar många delar av förvaltningens verksamhet. Underlag förbereds och skickas ut till mötesdeltagarna i riksdagen.

Ett talmansbesök brukar utöver möte och måltid med talmannen även innehålla audiens hos kungen samt möten med riksdagsledamöter och ministrar. Om det finns en vänskapsförening för landet i riksdagen kontakter förvaltningen även den aktuella föreningen inför besöket, med en förfrågan om ett möte med den gästande talmannen.

Riksdagstrycket

Riksdagstrycket är en viktig förutsättning för den parlamentariska beslutsprocessen. Förvaltningen har till uppgift att se till att riksdagstrycket produceras och distribueras så att kammarens tidsplan kan hållas. Förutom riksdagstrycket produceras rapporter, utredningar, informationsmaterial och böcker om riksdagen.

Tabell 10 Antal originaltrycksidor i riksdagstrycket

	2013	2012	2011
Propositioner	19 700	15 100	24 100
Motioner	9 800	8 400	7 600
Betänkanden	17 200	16 500	16 000
Protokoll	11 400	10 500	11 900
Förslag och redogörelser	900	1 000	1 600
Totalt	59 000	51 500	61 200

Antalet originaltrycksidor är ett mått på hur stor textmängd som har producerats i beslutsprocessens olika dokument. Det är de politiska förslagen som styr variationerna i utfallet år från år.

Förberedelser inför valet 2014

Förvaltningen har påbörjat förberedelserna inför valet 2014. Alla delar av organisationen berörs och insatserna koordineras av en samordnare. En övergripande tidsplan har tagits fram och förvaltningen har identifierat de åtgärder och aktiviteter som ska genomföras 2014 med anledning av att den nuvarande valperioden tar slut och en ny riksdag tar plats efter höstens val.

3.2 Ledamöter och partikanslier – uppdragsområde B

Riksdagsförvaltningens uppdrag inom område B är att svara för ett väl fungerande stöd och service till ledamöterna och partikanslierna. Stödet ska ge riksdagsledamöterna förutsättningar att utföra sitt förtroendeuppdrag i riksdagen. Förvaltningen ska se till att ledamöterna har tillgång till bland annat arbetsrum, teknisk utrustning, utredningstjänster, intranät och biblioteket. Dessutom hanterar och betalar förvaltningen ut arvoden, resekostnadsersättningar, traktamenten och pensioner m.m. Förvaltningen ska prioritera detta uppdragsområde efter område A, men före övriga områden.

Resultat och utveckling – sammanfattning

Riksdagsförvaltningen har säkerställt att ledamöterna och partikanslierna har fått ett väl fungerande stöd och en god service. Bedömningen baseras i huvudsak på följande fakta:

- *Ledamöterna är mycket nöjda med förvaltningen i sin helhet enligt förvaltningens serviceundersökning.*
Helhetsbetyget och nöjd-kund-index i serviceundersökningen till riksdagsledamöterna låg på 83. Gränsen för omdömet ”mycket nöjd” är 75.
- *Ledamöterna är nöjda med alla områden i undersökningen.*
Resultatet av serviceenkäten till riksdagsledamöterna visar att de är mycket nöjda med samtliga områden utom tre. Dessa områden ligger dock nära gränsen för mycket nöjd.
- *Det finns en fortsatt hög efterfrågan på utredningstjänstens och Riksdagsbibliotekets tjänster.*
Utredningstjänsten har de senaste åren tagit emot ca 2 000 uppdrag per år. 2013 var antalet något lägre än 2012, men högre än tidigare år. Användningen av den nyhetsportal som Riksdagsbiblioteket tillhandahåller, har ökat.

Riksdagsförvaltningen har under 2013, i enlighet med prioriteringarna för verksamheten, utvecklat intranätet för att förbättra stödet till ledamöterna, partigruppkanslierna och förvaltningen. I oktober lanserades en första betaversion. Genom kammarappen kan ledamöterna numera följa direktsända tv-sändningar från kammaren i mobilen och pekplattan. Under året har förvaltningen också arbetat med en förstudie om förutsättningarna för att skapa en gemensam central plats, ett servicecenter, där ledamöter och tjänstemän kan få vissa ärenden lösta direkt (se vidare avsnitt 3.5 under rubriken Färdplan 2014).

Tabell 11 Intäkter, kostnader och transfereringar inom uppdragsområde B (tkr)

	2013	2012	2011
Intäkter	1 780	2 238	2 525
Kostnader	-938 095	-869 470	-1 328 996
<i>Nettokostnad</i>	<i>-936 315</i>	<i>-867 232</i>	<i>-1 326 471</i>
Transfereringar	-459 735	-454 363	-454 665
Totalt	-1 396 050	-1 321 595	-1 781 136

Skillnaden mot förra året beror i huvudsak på att årets förändring av avsättning för framtida pensioner och inkomstgarantier inklusive sociala avgifter har ökat jämfört med föregående år, men också på att kostnaderna varit högre för bland annat arvoden, resor, stödet till partigrupperna och pensioner.

Förvaltningens serviceundersökning

Under hösten genomförde förvaltningen en undersökning för att ta reda på hur riksdagens ledamöter ser på förvaltningens service och tjänster. Undersökningen genomförs vartannat år. Resultatet ligger till grund för förvaltningens förbättringsarbete.

Ledamöterna ger förvaltningen högt betyg. Helhetsbetyget och nöjd-kund-index i serviceenkäten till riksdagsledamöterna låg på 83, vilket motsvarar ett betyg på 8,5 på den 10-gradiga skalan. Gränsen för omdömet ”mycket nöjd” är 75. År 2011 låg nöjd-kund-index på 82, vilket motsvarar ett betyg på 8,4 på den 10-gradiga skalan.

Enkäten omfattar följande områden: lokaler, utbildning och seminarier, säkerhet, teknisk utrustning, arvoden och tjänsteresor, service, information, friskvård och hälsa samt allmänt. Ledamöterna är mycket nöjda med alla undersökta områden utom tre (lokaler, teknisk utrustning samt friskvård och hälsa). Samtliga områden ligger dock nära gränsen för ”mycket nöjd”.

Betygen ligger på ungefär samma nivå som de två senaste undersökningsåren, för de faktorer som är jämförbara. Den enda säkerställda skillnaden är att betygsindex har ökat med 6 indexenheter för arvoden och tjänsteresor.

Administrativt ledamotsstöd

Inom det administrativa ledamotsstödet hanteras riksdagsledamöternas ekonomiska ersättningar, till exempel arvoden, traktamenten och resekostnadsersättningar samt pensioner och inkomstgarantier.

Utbetalningarna för inkomstgarantin, inklusive sociala avgifter, har under 2013 varit lägre än under 2012 och 2011. Under en valperiod varierar utbetalningarna av inkomstgarantier. De är lägst året före ett valår, vilket 2013 är, eftersom såväl ettåriga som tvååriga inkomstgarantier då har upphört.

Riksdagsledamöternas ekonomiska villkor

Ledamöterna får ett grundarvode för sitt förtroendeuppdrag som från och med den 1 november 2013 är 59 800 kr i månaden. De kan dessutom få tilläggsarvode för särskilda uppdrag, till exempel i riksdagsstyrelsen och i ledamotsrådet, i utredningar eller som ordförande eller vice ordförande i utskotten. Alla ersättningar är skattepliktiga.

De resor ledamöterna gör inom ramen för sitt riksdagsuppdrag betraktas som tjänsteresor. Ledamöterna bestämmer själva vilka tjänsteresor de ska göra inom Sverige och vilket färd sätt som är lämpligast med hänsyn till uppdragets karaktär, kostnader, tid och miljö. De har rätt till traktamente enligt bestämmelserna.

En ledamot som bor mer än 50 km från Riksdagshuset har rätt till en övernattningsbostad i Riksdagsförvaltningens bostadsbestånd i Stockholm eller till ersättning för en privat övernattningsbostad inom 50 km från Riksdagshuset.

Ledamöternas ålderspension från riksdagen är ett komplement till det allmänna pensionssystemet.

En ledamot som avgår före 65 års ålder efter minst tre års sammanhängande tjänstgöring har rätt till inkomstgaranti. Detta innebär att riksdagen garanterar en ledamot som har avgått en viss månatlig inkomstnivå i syfte att skapa en ekonomisk trygghet för den omställningssituation som uppstår då han eller hon lämnar riksdagen. Garantin är inte avsedd som en varaktig försörjning. Inkomst från andra inkomstkällor minskar garantin enligt särskilda regler.

I oktober 2013 beslutade riksdagen om ett nytt system för stöd till avgångna riksdagsledamöter inför övergången till förvärvsarbete. Systemet består av ett omställningsstöd i vilket dels ett stöd för övergång till yrkesverksamhet, dels ett därtill anknutet ekonomiskt stöd ingår. Stödet kan bestå av rådgivningsinsatser och kompletterande utbildning.

Riksdagsstyrelsen beslutade i september 2012 om en översyn av riksdagsledamöternas ekonomiska villkor. En särskild utredare förordnades för uppdraget. Uppdraget redovisades till riksdagsstyrelsen i januari 2014.

Ledamöternas åtaganden och ekonomiska intressen

Riksdagsledamöterna är skyldiga att anmäla sina åtaganden och ekonomiska intressen till riksdagen.¹⁴ Det kan exempelvis gälla aktieinnehav, styrelseuppdrag eller någon annan inkomstbringande verksamhet vid sidan om uppdraget som riksdagsledamot. Registret är offentligt och syftet är att skapa öppenhet och insyn för medborgarna.

Under 2013 sammankallade talmannen en arbetsgrupp för att utreda vissa ledamotsrelaterade frågor, bland annat frågan om att införa en uppförandekod för riksdagsledamöter. Arbetsgruppen, som består av en ledamot från varje parti under ledning av förste vice talman, ska under hösten 2014 redovisa hur den ser på frågan. Om arbetsgruppen bedömer att en sådan kod bör införas

¹⁴ Se lagen (1996:810) om registrering av riksdagsledamöters åtaganden och ekonomiska intressen.

kommer den också att lägga fram ett förslag till en uppförandekod. Förvaltningen svarar för kanslistödet till arbetsgruppen.

Stöd till partigrupper

Riksdagspartierna får bidrag till partigruppernas och ledamöternas arbete i riksdagen genom Riksdagsförvaltningens anslag.¹⁵ Bidragen delas ut i form av basstöd, stöd till ledamöternas politiska sekreterare och stöd till ledamöternas resor utomlands.

Stödet till partigrupperna i riksdagen

Basstödet består dels av ett grundbelopp, dels av ett tilläggsbelopp beroende av antalet riksdagsledamöter. Grundbeloppet är 1,7 miljoner kronor per år. En partigrupp som företräder regeringen har rätt till ett grundbelopp. Övriga partigrupper har rätt till två grundbelopp. Tilläggsbeloppet är 57 000 kronor per ledamot och år.

Stödet till politiska sekreterare ska bekosta handläggargjälper åt ledamöterna. De politiska sekreterarna samlar in information, utformar förslag till politiska texter, sköter kontakter med medierna, svarar på e-post och fungerar som rådgivare åt ledamöterna. Partierna beslutar själva hur stödet ska användas. Stödet ska motsvara kostnaderna för en politisk sekreterare per ledamot. Beloppet 55 200 kronor per politisk sekreterare och månad ligger till grund för beräkningen.

Stödet till resor utomlands ges till ledamöter för att till exempel delta i internationella konferenser. Bidraget är 5 000 kronor per ledamot för de första 20 riksdagsplatserna och 2 500 kronor för riksdagsplatser utöver dessa. En ledamot kan dessutom få 2 500 kronor per år för resor som har koppling till samarbetet inom EU.

Utöver detta har partikanslierna tillgång till arbets- och möteslokaler i riksdagens hus, viss teknisk utrustning samt biblioteks- och utredningstjänster.

Tabell 12 Stödet till partigrupperna (tkr)

Parti	Grundbelopp	Tilläggsbelopp	Stöd till politiska sekreterare	EU-resor	Resebidrag	Totalt
S	3 400	6 384	74 189	280	330	84 583
M	1 700	6 099	70 877	268	317	79 261
MP	3 400	1 425	16 561	62	112	21 560
FP	1 700	1 368	15 898	60	110	19 136
C	1 700	1 311	15 235	57	108	18 411
SD	3 400	1 140	13 248	50	100	17 938
V	3 400	1 083	12 585	48	95	17 211
KD	1 700	1 083	12 585	48	95	15 511

¹⁵ Enligt lagen (1999:1209) om stöd till riksdagsledamöternas och partigruppernas arbete i riksdagen.

Parti	Grund- belopp	Tilläggs- belopp	Stöd till politiska sekrete- rare	EU- resor	Resebi- drag	Totalt
Totalt						
2013	20 400	19 893	231 178	873	1 267	273 611
2012	20 400	19 893	225 248	871	1 267	267 679
2011	20 400	20 392	224 304	872	1 267	267 235

Riksdagens utredningstjänst

Riksdagens utredningstjänst (RUT) gör utredningar och besvarar frågor inom alla politikområden. Den övervägande delen av verksamheten är uppdragsstyrd. Utredningstjänsten har under 2013 tagit emot 1 980 uppdrag. Detta kan jämföras med 2 098 uppdrag under 2012 och 1 920 uppdrag 2011, alltså färre uppdrag jämfört med 2012 men fler än 2011.

Under treårsperioden har antalet uppdrag från partikanslierna ökat och antalet uppdrag från ledamöterna minskat. Vid dialogmöten med de åtta partikanslierna har det framkommit att ledamöterna i ökande grad lägger sina uppdrag via sitt partikansli.

Tabell 13 Fördelningen av utredningsuppdrag, antal och procent

Uppdragsgivare	2013	%	2012	%	2011	%
	Antal		Antal		Antal	
Ledamöter	457	23	518	24	578	30
Partikanslier	1 208	61	1 213	58	952	50
Utskott ¹⁶	6	0	14	1	25	1
Övriga förvaltningen ¹⁷	42	2	42	2	56	3
Utländska parlament ¹⁸	216	11	268	13	250	13
Övriga ¹⁹	51	3	43	2	59	3
Totalt	1 980	100	2 098	100	1 920	100

Nytt intranät

Sedan hösten 2012 pågår ett projekt för att utveckla ett nytt intranät för ledamöter, partikanslianställda och anställda vid förvaltningen. Målet är att det nya intranätet ska underlätta det dagliga arbetet för alla i riksdagen. Intranätet ska gå från att vara ett informations- och nyhetsbaserat verktyg till ett effektivt arbetsredskap som bidrar till bättre intern kommunikation. På så sätt kan stödet till verksamheten, och i förlängningen den parlamentariska processen, förbättras.

¹⁶ Inklusivt EU-nämnden.

¹⁷ Inklusivt talmannen.

¹⁸ Nationella parlament och delstatsparlament, men inte Europaparlamentet.

¹⁹ Med "övriga" menas ECPRD Summary Reports (från och med 2011), Europaparlamentet, före detta ledamöter, arbetsgruppen för uppförandekod med flera.

Öppenhet, insyn och delaktighet har varit viktigt ända sedan projektstarten. I oktober 2013 lanserades därför en betaversion där alla kan följa utvecklingen. Via intranätbloggen är alla välkomna att ställa frågor och lämna synpunkter. Dessa utgör värdefull information för utvecklingen och bidrar tillsammans med tester till att säkra användbarheten och att målen för intranätet uppnås på längre sikt. Det nya intranätet ska lanseras första kvartalet 2014.

Utveckling av kammarappen

Kammarappen, som är en applikation för mobiltelefon och pekplatta, har utvecklats vidare. Syftet med applikationen är att ge en snabb överblick om hållpunkter, frister och aktuella dokument som rör kammararbetet, oavsett var ledamoten befinner sig. Under året har det även blivit möjligt att se direkt-sända tv-sändningar från kammarens sammanträden i appen.

Riksdagsbiblioteket

Bibliotekets främsta uppgift är att förse riksdagen med goda beslutsunderlag. På uppdrag av riksdagsledamöter, partikanslier och anställda i Riksdagsförvaltningen gör bibliotekets personal informationssökningar och tar fram faktaunderlag. Under 2013 har 144 uppdrag utförts, vilket är en minskning sedan föregående år.

Tabell 14 Antal uppdrag informationssökningar

	2013	2012	2011
Uppdrag	144	181	184

Förvaltningen har en digital tjänst som innehåller cirka 2 000 dagstidningar från hela världen och som är tillgänglig via ledamöternas pekplattor.

Ledamöterna, partikanslierna och anställda i förvaltningen har också tillgång till en nyhetsportal med ett stort utbud av nyhetsbyråer, dagstidningar, radio/tv, fackpress, webbplatser och bloggar. Användningen av nyhetsportalen har ökat, till exempel har antalet lästa artiklar ökat med 18 procent.

Säkerhetsarbetet

Sveriges riksdag ska vara ett öppet och tillgängligt parlament men ska också erbjuda en säker miljö för alla som arbetar där. Riksdagsförvaltningen strävar efter att bedriva ett strukturerat och systematiskt säkerhetsarbete med målet att i första hand förebygga incidenter och i andra hand begränsa konsekvenserna när incidenter inträffar.

En viktig del i säkerhetsarbetet är att kombinera rätt säkerhetsnivå med ett professionellt besöksmottagande för att säkerställa att riksdagen upplevs som öppen och tillgänglig. Säkerhetsenheten genomför fortlöpande uppföljningar med hjälp av enkäter till de som varit ansvariga för visningsgrupper i riksdagens lokaler. Det stora flertalet av de som svarar på enkäten tycker att de får ett mycket bra eller bra bemötande.

Ett antal incidenter har inträffat under 2013, bland annat ett antal sjukdoms- och olycksfall i och i anslutning till riksdagens byggnader, då riksdagens skyddsvakter på olika sätt agerat för hjälpa de som drabbats. Den yttre

bevakningen har visat sig vara viktig då en relativt stor andel av de rapporterade incidenterna under 2013 skedde utomhus i anslutning till byggnaderna. Under året har även farliga föremål omhändertagits i säkerhetskontrollen och de personer som haft dessa föremål med sig har gripits och överlämnats till polis.

Trafikbegränsande åtgärder runt riksdagens byggnader på Helgeandsholmen har etablerats och kommer att tas i drift i början av 2014.

3.3 Kunskap om riksdagen – uppdragsområde C

Riksdagsförvaltningens uppdrag inom område C är att främja kunskapen om riksdagen och dess arbete. Verksamheten ska främja insynen i riksdagens arbete och beslut samt göra information och tjänster användbara och lättillgängliga. I området ingår också förvaltningens uppgift att informera om EU. Viktiga målgrupper för den externa kommunikationen är allmänheten, regeringen, myndigheter, landsting, regioner, kommuner, medier, organisationer, näringsliv, skolor, högskolor, universitet och internationella organ.

Resultat och utveckling – sammanfattning

Riksdagsförvaltningen har säkerställt att allmänheten, massmedier, vidareinformatörer, skolor och speciella målgrupper har getts möjligheter till information och kunskap om riksdagens arbete. Bedömningen baseras i huvudsak på följande fakta.

- *Tillgängligheten till information om riksdagens arbete har utvecklats i bland annat digitala medier.* Under året har riksdagens och EU-upplysningens webbplats utvecklats, riksdagens öppna data nylanserats, twitter börjat användas och nya faktablad tagits fram.
- *Tv-produktionen kring riksdagens arbete har fungerat väl.* Inga sändningsavbrott eller andra driftstörningar som påverkat tv-produktionen har inträffat under året.
- *Riksdagsbiblioteket har gett externa målgrupper god möjlighet till information och kunskap om riksdagens arbete.* Riksdagsbiblioteket har under året haft 41 176 besök. Antalet frågor från allmänheten har varit konstant de senaste tre åren.
- *Intresset för skolvisningar inklusive Demokrativerkstaden har varit fortsatt högt.* Intresset för att besöka riksdagen och Demokrativerkstaden har varit större än möjligheten att ta emot elever.
- *Kurser och fortbildningsdagar för lärare har hållit hög kvalitet.* 94 procent av de lärare som deltog tyckte att kurserna som helhet var bra eller mycket bra.

Riksdagsförvaltningen har under 2013, i enlighet med prioriteringarna för verksamheten, påbörjat arbetet med att utveckla en helt ny demokrativerkstad för att kunna ta emot dubbelt så många skolklasser som i dag. Fortsatta satsningar görs på att förbättra tillgängligheten till digital information om riksdagen och riksdagens arbete.

Tabell 15 Intäkter, kostnader och transfereringar inom uppdragsområde C (tkr)

	2013	2012	2011
Intäkter ²⁰	4 185	4 995	4 952
Kostnader	-53 737	-50 503	-51 939
<i>Nettokostnad</i>	<i>-49 552</i>	<i>-45 508</i>	<i>-46 987</i>
Transfereringar	-2 533	-1 443	-1 343
Totalt	-52 085	-46 951	-48 330

Fördelningen för uppdragsområdet bedöms i huvudsak som jämförbar med föregående år. Uppdragsområdet uppvisar dock ett högre utfall för fördelade lönekostnader och visningsverksamhet.

Riksdagens webbplats, riksdagen.se

Riksdagens webbplats är basen för mycket av riksdagens externa information och kommunikation med allmänheten. De externa kanalerna ska kontinuerligt analyseras och utvecklas för att kunna möta behov och förväntningar från användarna och från omvärlden. Syftet är att ytterligare öka öppenheten samt kunskapen om och intresset för riksdagen och riksdagens arbete och beslut. Riksdagens webbplats, riksdagen.se, ska tillgodose målgruppernas behov av snabb och korrekt information.

I början av 2013 delades debatter och beslut upp på ett tydligare sätt i kalendarern på webbplatsen och det blev möjligt att prenumerera på enbart voteringsstillfällena. En annan nyhet är att de ärenden som respektive utskott närmast ska ta ställning till finns listade under rubriken Utskottets justeringar. På så sätt blir det lättare för användarna att följa utskottets arbete och att se vilka ärenden riksdagen kommer att debattera och besluta om de närmaste månaderna.

Utskicken Beslut i korthet är sammanfattningar av riksdagens beslut som skickas ut efter varje voteringsstillfälle. De har efter önskemål från e-prenumeranterna förbättrats så att hela sammanfattningen av beslutet finns med i utskicket. Därutöver har rättningar och justeringar gjorts, bland annat i sökfunktionen.

Sedan riksdagens webbplats lanserades 2012 har arbetet med att presentera innehållet på flera olika sätt för att stödja olika inlärningsstilar fortsatt. Bland annat har 16 bildspel, "Riksdagen i bilder", publicerats. De skildrar aktuella händelser och debatter i bilder tillsammans med korta bildtexter.

Webbplatsen har under 2013 haft 8 155 688 besök, jämfört med 6 607 415 besök 2012. Antalet besök har ökat med drygt 23 procent.²¹

Öppna data

Riksdagens öppna data (data.riksdagen.se) som lanserades i början av 2010 har utvecklats och återlanserades i september 2013. Öppna data ger användare

²⁰ Utom intäkter av anslag, avser främst intäkter för tidningen Riksdag & Departement.

²¹ Statistikverktyg och metod för insamling av data ändrades 2012. Uppgifterna för 2013 och 2012 är därför inte jämförbara med tidigare år.

möjlighet att hämta hem och återanvända innehåll från riksdagens databaser. Öppna data är nu enklare att använda, erbjuder mer och tydligare information men även fler sätt att hämta data på. Utvecklingen innebär att användarna ges ökade möjligheter till att analysera riksdagens arbete och att skapa tjänster baserat på riksdagens öppna data.

Twitter

Sveriges riksdag öppnade ett konto på Twitter i februari 2013. Syftet med att Riksdagsförvaltningen använder Twitter är att öka kunskapen om riksdagen och riksdagens arbete. Via kontot @sverigesriksdag kan alla följa och ställa frågor om riksdagen och riksdagens arbete. Under 2013 har Riksdagsförvaltningen skrivit cirka 1 000 tweets och har drygt 5 200 följare.

Riksdagsinformation

Riksdagsförvaltningen har ett 020-nummer dit allmänheten kan ringa för att få svar på frågor om riksdagen och riksdagens arbete. Förvaltningen svarar på frågor per telefon och e-post.

Tabell 16 Antal förfrågningar till riksdagsinformation

	2013	2012	2011
Telefonförfrågningar			
020-349 000	6 587	7 044	8 119
E-postfrågor	4 485	4 875	4 566
Totalt	11 072	11 919	12 685

Det totala antalet förfrågningar till riksdagsinformation minskade med drygt 7 procent 2013 jämfört med 2012, men antalet besök på riksdagens webbplats har ökat i högre omfattning.

Information om EU

Syftet med upplysningsverksamheten är att ge allmänheten opartisk och allsidig information om EU, Sveriges medlemskap och EU-arbetet i riksdagen. Informationen ges via bland annat EU-upplysningens webbplats och svars-service (telefon och e-post).

Det totala antalet förfrågningar till EU-upplysningens svarsservice har minskat med cirka 27 procent under 2013 jämfört med 2012. Det gäller både antalet förfrågningar per telefon och frågor ställda per e-post. Antalet besök på eu-upplysningen.se (webbplatsen) har dock ökat i högre omfattning.

Tabell 17 Antal förfrågningar till svarsservice om EU

	2013	2012	2011
Telefonförfrågningar 020-250 000	787	1 122	1 646
E-postfrågor	2 851	3 901	3 215
Fax och brev	7	14	9
Totalt	3 645	5 037	4 870

I augusti 2013 inleddes ett arbete med att utveckla informationen på eu-upplysningen.se inför Europaparlamentsvalet i maj 2014. En särskild valingång

utvecklas och kommer att lanseras i början av 2014. Antalet besök på eu-upplysningen.se har ökat med cirka 70 procent 2013 jämfört med 2012. År 2013 var antalet besök 653 724 jämfört med 384 421 besök 2012.²²

Under året 2013 inleddes ett uppdrag att analysera och utvärdera informationen om EU-frågor. I uppdraget ligger att dels analysera hur varumärket för EU-upplysning förhåller sig till riksdagens varumärke, dels utreda och analysera vilken bredd och vilket djup som Riksdagsförvaltningens EU-information ska ha. Arbetet kommer att avrapporteras under 2014.

Trycksaker

Under hösten 2013 utvärderade förvaltningen de mest beställda trycksakerna om EU och om riksdagens arbete. Syftet var att undersöka vad målgruppen, allmänheten, anser om materialet och utvärdera trycksakernas begriplighet, relevans, omfång och form. Vissa justeringar har gjorts, och vissa trycksaker har kommit ut i nytryck inför valåret 2014. Trycksakerna kommer att kunna laddas ned och beställas via riksdagen.se.

En översyn har gjorts av faktabladen om riksdagen och riksdagens arbete och beslut. Under året har sex nya faktablad producerats. Faktabladen kan laddas ned och beställas via riksdagen.se.

Tv-produktion

Antalet sändningstimmar från riksdagen (tv, webb, bandning) har under 2013 ökat jämfört med tidigare år. Inga sändningsavbrott eller andra driftstörningar som påverkat tv-produktionen har inträffat under året.

Sändningarna från plenisalen innefattar riksdagens sammanträden medan sändningarna från övriga lokaler främst utgörs av utskottsutfrågningar och offentliga seminarier. Flera speciella arrangemang har också genomförts. Bland dessa kan nämnas till exempel Nordiska rådets möte i Andrakammarsalen i Riksdagshuset östra.

Tabell 18 Sändningstimmar från riksdagen (tv, webb, bandning), antal

	2013	2012	2011
Plenisalen	673	631	585
Förstakammarsalen	56	65	70
Andrakammarsalen	70	47	25
Skandiasalen	53	53	35
Presscentrum	21	17	16
Totalt	873	813	731

Riksdagsbibliotekets service för allmänheten

Riksdagsbiblioteket är ett av Sveriges största samhällsvetenskapliga specialbibliotek. I samlingarna finns bland annat alla svenska riksdagsdokument,

²² Statistikverktyg och metod för insamling av data ändrades under 2011. Uppgifterna för 2013 och 2012 är därför inte jämförbara med tidigare år.

svensk juridik samt dokument och publikationer från internationella och mellanstatliga organisationer, eftersom biblioteket är depåbibliotek för bland annat EU, FN, Nordiska ministerrådet, Unesco och WTO.

Biblioteket är öppet för allmänheten och hade under året 41 176 besökare. Antalet besökare har minskat jämfört med 2012 (47 296 besökare) och 2011 (47 401 besökare). Under dessa två år användes Riksdagsbibliotekets entré även som ingång för renoveringsarbeten i fastigheten Mercurius, vilket kan vara en förklaring till de högre siffrorna.

Riksdagsbibliotekets svarsservice för allmänheten besvarade 2 712 frågor under året.

Tabell 19 Antal förfrågningar till bibliotekets svarsservice

	2013	2012	2011
Telefonförfrågningar	1 511	1 553	1 600
E-postförfrågningar	1 201	1 158	1 148
Totalt	2 712	2 711	2 748

Biblioteket anordnade, liksom tidigare år, en kurs i riksdagskunskap för bibliotekarier. I utvärderingen bedömde 96 procent av deltagarna att allt innehåll i kursen var relevant eller mycket relevant. Biblioteket deltog också i evenemanget Kulturnatt Stockholm, som Stockholms kulturförvaltning arrangerar årligen. Cirka 1 060 besökare tog del av bibliotekets arrangemang.

Riksdag & Departement

Tidningen Riksdag & Departement täcker den politiska beslutskedjan inom riksdag och regering. Den bevakar bland annat kommittédirektiv, utredningar, propositioner och riksdagsbeslut samt belyser andra inslag i beslutsprocessen, såsom riksdagsdebatter, lagrådsremisser och remissvar från myndigheter.

Efter beslut av riksdagsstyrelsen i september 2012 har olika alternativ för tidningen Riksdag & Departements framtid utretts. Riksdagsstyrelsen har under 2013 beslutat om en framställning till riksdagen om att inte längre ge ut tidningen. Styrelsen har vidare beslutat om ett uppdrag att se över hur information om riksdagens arbete på riksdagen.se ska utvecklas som ersättning för tidningen.

Tabell 20 Särkostnader och intäkter för tidningen Riksdag & Departement (tkr)

	2013	2012	2011
Intäkter²³			
Prenumerationer	3 319	3 651	3 857
Annonser m.m.	755	987	768
Summa	4 074	4 638	4 625
Kostnader²⁴			

²³ Inklusiva interna intäkter.

²⁴ Direkta kostnader.

	2013	2012	2011
Löner	-5 735	-5 502	-5 665
Tidningsproduktion	-2 546	-2 728	-2 967
Övriga driftskostnader	-753	-907	-883
Summa	-9 034	-9 137	-9 515
Anslagstillskott	-4 960	-4 499	-4 890
Driftbidrag	4 885	4 790	4 692
Under- eller överskott	-75	291	-198

Skolverksamhet och besök i riksdagen

Riksdagens skolverksamhet ska främja kunskapen om riksdagen och dess arbete. Verksamheten omfattar dels studiebesök för studerande på gymnasienivå, dels besök i riksdagens demokrativerkstad för elever i årskurs 7–9.

Skolor kan ansöka om resebidrag till studiebesök hos riksdagen för studerande på gymnasienivå. Under 2013 fanns 2 500 000 kronor i resebidrag till skolor med höga resekostnader. Detta var en ökning med 1 000 000 kronor jämfört med 2012 efter ett beslut av riksdagsstyrelsen. Höjningen gjordes för att efterfrågan tidigare varit större än vad de tilldelade medlen räckt till. Grunden är att en skola ska boka ett studiebesök för studerande på gymnasienivå och därefter kunna ansöka om bidrag. Skolan får betala 250 kronor per elev i självkostnadsdel, och Riksdagsförvaltningen betalar resten under förutsättning att det billigaste färdmedlet används. Om skolan beviljas ersättning för resan har den även möjlighet att få boendeersättning med 100 kronor per elev.

Under 2013 kom det in 146 ansökningar om resebidrag. Av dessa beviljades 142 och 4 avslogs. Alla ansökningar som uppfyllde de formella kraven enligt föreskriften beviljades resebidrag.

Intresset för att besöka riksdagen är fortsatt stort. Förvaltningens besöksverksamhet är i princip fullbokad, vilket gör att besöksantalet för gruppvisningar och skolvisningar inte ökar. Övriga förändringar mellan åren är så små att inga slutsatser om orsakerna kan dras. Förvaltningen har påbörjat arbetet med att utveckla en helt ny demokrativerkstad för att kunna ta emot dubbelt så många skolklasser som i dag.

Tabell 21 Besök i riksdagen, antal personer

	2013	2012	2011
Ledamotsgrupper och grupper som partikanslierna tar emot	16 743	17 873	14 899
Gruppvisningar ²⁵	28 607	27 025	25 924
Extravisningar ²⁶	1 997	2 356	2 352
Skolvisningar ²⁷	16 581	16 280	16 103
Totalt	63 928	63 534	59 278

Riksdagsförvaltningen har genomfört fyra tredagarskurser i riksdagskunskap och två fortbildningsdagar för samhällskunskapslärare. Söktrycket till riksdagens kurser för lärare är stort. Vid utbildningarna deltog totalt 556 lärare.

Alla sex kurser för lärare har utvärderats genom elektroniska enkäter. 94 procent av de lärare som deltog tyckte att kurserna som helhet var bra eller mycket bra. 92 procent skriver att det är troligt eller mycket troligt att de kommer att ha användning av kursen i sin undervisning.

Öppet hus i riksdagen

För tolfte gången höll riksdagen öppet hus för allmänheten.²⁸ Lördagen den 16 mars kom cirka 4 000 besökare, och cirka 250 personer från olika delar av riksdagen och Riksdagsförvaltningen arbetade. I riksdagshuset kunde besökarna bland annat gå på en guidad visning, träffa representanter från riksdagspartierna, besöka kammaren, delta i en frågestund i kammaren, träffa ledamöter och personal från några av utskotten, lyssna på öppna föreläsningar och besöka kaféet i Sammanbindningsbanan. För barn fanns möjlighet att delta i en miniriksdag och en tipspromenad. Av de besökare som besvarade utvärderingen tyckte 97 procent att upplevelsen av öppet hus var positiv eller mycket positiv.²⁹

3.4 Riksdagens byggnader och samlingar – uppdragsområde D

Riksdagsförvaltningens uppdrag inom område D är att vårda och bevara riksdagens byggnader och samlingar så att de kan användas i dag och i framtiden. Arbetet omfattar bland annat underhåll, fastighetsförvaltning, renovering av byggnader samt lokalvård och digitalisering av äldre riksdagsdokument.

²⁵ Avser bokade grupper, allmänhetens visningar samt sommar- och konstvisningar.

²⁶ Besök till talman, ledamöter, utskott och förvaltning som guiderna har genomfört.

²⁷ Avser bokade gymnasie- och högstadielklasser (studiebesök för studerande på gymnasienivå och Demokrativerkstaden).

²⁸ Öppet hus anordnas vartannat år.

²⁹ Vid motsvarande utvärdering vid öppet hus 2011 var resultatet 98 procent.

Resultat och utveckling – sammanfattning

Riksdagsförvaltningen har utvecklat sitt arbete med att vårda och bevara riksdagens byggnader och samlingar på ett systematiskt sätt. Bedömningen baseras i huvudsak på följande fakta:

- *Styrdokument för ledning och styrning av fastighetsverksamheten har tagits fram enligt plan.*
Under året har förvaltningen arbetat med ett strategiskt lokalprogram som sätter ramarna för utvecklingen av riksdagens fastigheter (beslut väntas 2014) samt en lokal- och fastighetsstrategi. En projektmodell för fastighetsprojekt är under utveckling. Rutinerna för verksamhetsuppföljning har också förbättrats under året. Efter förslag från förvaltningen har riksdagsstyrelsen beslutat om åtgärder för att stärka styrelsens kontroll och inflytande vid större renoveringsarbeten.
- *Fastighetsprojekt har i huvudsak bedrivits enligt plan.*
Planerna för fastighetsprojekt har i huvudsak följts när det gäller kvalitet, tid och kostnad. Under året har förvaltningen bland annat renoverat fastigheten Mercurius och förberett för renovering av ledamotshuset. Trafikbegränsande åtgärder runt riksdagens hus på Helgeandsholmen har genomförts.
- *Arbetet med äldre riksdagsdokument har fortsatt.*
Under 2013 har borgarståndets protokoll 1755–56 tryckts, cirka 1 200 bilder skannats till bildarkivet och digitaliseringen av cirka 1 600 000 sidor från enkammarriksdagen och ståndsriksdagen färdigställts.

Tabell 22 Intäkter, kostnader och transfereringar inom uppdragsområde D (tkr)

	2013	2012	2011
Intäkter	33	42	27
Kostnader	-125 966	-119 910	-120 030
<i>Nettokostnad</i>	<i>-125 933</i>	<i>-119 868</i>	<i>-120 003</i>
Transfereringar	–	–	–
Totalt	-125 933	-119 868	-120 003

Fördelningen för uppdragsområdet bedöms i huvudsak som jämförbar med föregående år. Uppdragsområdet uppvisar dock ett högre utfall för fördelade löner och fastighetsunderhåll jämfört med föregående år, samtidigt som bland annat kostnaden för markskötsel och digitalisering är lägre.

Fastigheter och lokaler

Riksdagsförvaltningen förvaltar riksbyggnaderna på Helgeandsholmen och ett antal kontorsfastigheter i Gamla Stan. De omfattar ca 92 500 m². Dessutom förvaltas fastigheter med övernattningsbostäder och ett antal bostadsrättslä-

genheter som riksdagens ledamöter disponerar. I förvaltningens fastighetsbestånd ingår även Villa Bonnier som bland annat används för talmannens representation.

Riksdagens lokaler ska ha en bra inredning med ett gott inomhusklimat och de ska vårdas med hög medvetenhet om bland annat energi, miljö och kulturhistoriska aspekter. Flera av byggnaderna utgör en central del av det svenska kulturarvet. Dessa ska vårdas och bevaras så att de kan visas upp för allmänheten. Under året har förvaltningen vidtagit ett stort antal åtgärder för att vårda och bevara fastighetsbeståndet.

Fastighetsprojekt har bedrivits enligt plan och har i huvudsak följts när det gäller kvalitet, tid och kostnad. Under året har förvaltningen bland annat renoverat fastigheten Mercurius och förberett för renovering av ledamotshuset. Trafikbegränsande åtgärder runt riksdagens hus på Helgeandsholmen har genomförts.

Förvaltningen bedriver ett omfattande arbete med att se över och förbättra de processer som ingår i uppdragsområdet. Styrdokument för ledning och styrning av fastighetsverksamheten har tagits fram enligt plan. Under året har förvaltningen arbetat med ett strategiskt lokalprogram (beslut väntas 2014) som sätter ramarna för utvecklingen av riksdagens fastigheter och en lokal- och fastighetsstrategi som beslutades av riksdagsstyrelsen vid sammanträdet i juni 2013. En projektmodell för fastighetsprojekt är under utveckling.

Rutinerna för verksamhetsuppföljning har också förbättrats under året. Efter förslag från förvaltningen har riksdagsstyrelsen beslutat om åtgärder för att stärka styrelsens kontroll och inflytande vid större renoveringsarbeten. I december uppdrog styrelsen åt riksdagsdirektören att utreda och lämna förslag på hur tillgången till övernattningsbostäder kan säkerställas på kort och lång sikt. En lägesrapport ska lämnas till styrelsen vid sammanträdet i juni 2014.

Renoveringen av Mercurius

Arbetet med att renovera kvarteret Mercurius del B har fortskridit under året och byggnadsarbetena pågår. B-delen består av nio hus, byggda under flera olika århundraden – från medeltid till slutet av 1800-talet. Kvarteret renoverades inte när riksdagen köpte fastigheten 1993, och syftet med den aktuella renoveringen har varit att modernisera byggnaderna, tillgänglighetsanpassa dem samt uppfylla dagens energi- och miljökrav.

En omfattande antikvarisk utgrävning har ingått i arbetet. Under renoveringsarbetet visade det sig att fastigheten var i sämre skick än väntat, vilket bland annat har inneburit att husets stomme behövde förstärkas i större omfattning än vad som först planerades. Genom renoveringen har förvaltningen även kunnat stoppa söndervittring av tegel i de medeltida källarvalven och därmed förlängt livstiden för byggnaden. I renoveringsarbetet ingår också att återskapa tidstypiska rum av kulturhistoriska skäl.

Mercurius får genom renoveringen energieffektiv belysning och de tekniska driftsystemen förenklas. Genom byte av teknik ska inomhusklimatet förbättras. Riksdagsstyrelsen har beslutat att byggnaderna ska miljöklassas enligt det svenska miljöklassningssystemet Miljöbyggnad nivå brons. Miljöprogrammet för renoveringen omfattar betydligt mer än det som krävs för

Miljöbyggnad, bland annat ingår skötsel, avfallshantering, vattenanvändning och inköp av inredning. Under året har de externa hyresgästerna, exempelvis restaurangerna, kunnat flytta in enligt plan. Övrig inflyttning i fastigheten kommer att påbörjas i februari 2014.

Konst och inredning

Förvaltningen ska vårda och bevara riksdagens konstsamling och inredning. Konstsamlingen omfattar ca 4 000 konstverk varav huvuddelen utgörs av svensk 1900-talskonst. Samlingen består av såväl måleri och skulptur som teckningar och textilkonst. Särskilda konstvisningar arrangeras regelbundet för allmänheten och speciella grupper. Förvaltningens eget snickeri ansvarar för reparation och underhåll av möbler och inventarier.

Äldre riksdagsdokument

Riksdagsförvaltningen har till uppgift att transkribera handskrivna protokoll från ståndsriksdagarna och ge ut dem i tryckt form – de så kallade ståndsprotokollen. Under 2013 har arbetet med att transkribera handskrivna protokoll fortsatt och Borgarståndets protokoll 1755–56 har tryckts. Arbetet ligger något efter den ursprungliga planen på grund av omprioriteringar inom förvaltningen.

Det pågår också ett arbete med att digitalisera äldre riksdagsdokument. Arbetet sker i samarbete med Riksarkivet. Under 2013 har digitaliseringen av cirka 1 600 000 sidor från enkammarriksdagen och ståndsriksdagen färdigställt. Riksarkivet har inte haft möjlighet att ta emot tvåkammarriksdagens material i den omfattning som var planerat för 2013.

Under 2013 har ca 1 200 äldre bilder skannats till bildarkivet. Bildarkivet innehåller cirka 18 000 bilder. Ungefär 10 000 av dessa har digitaliserats.

3.5 Myndighet och arbetsgivare – uppdragsområde E

Riksdagsförvaltningens uppdrag inom område E är att vara en väl fungerande och framsynt myndighet och arbetsgivare. Syftet är att på bästa sätt kunna stödja den parlamentariska processen. Till detta område hör bland annat verksamhetsplanering, uppföljning, budget och redovisning samt kompetensförsörjning. Förvaltningens it-stöd i form av teknik, utrustning och programvaror ingår också, liksom administrativa uppgifter inom ekonomi och förvaltningsjuridik m.m.

Resultat och utveckling – sammanfattning

Förvaltningen bedömer att den under 2013 har varit en väl fungerande och framsynt myndighet och arbetsgivare. Bedömningen baseras i huvudsak på följande fakta:

- *Sjukfrånvaron har varit fortsatt låg.*
Under de senaste sex åren har den totala sjukfrånvaron varierat mellan 2,4 och 2,8 procent av tillgänglig tid. Före 2008 var nivån kring 4 procent. Det är framför allt långtidssjukfrånvaron som har minskat.
- *Förvaltningen har genomfört utvecklingsinsatser för chefer.*

Under 2013 har i stort sett alla förvaltningens chefer deltagit i handledningsgrupper och chefsmöten. Nya chefer har deltagit i introduktion för nya chefer, utbildning i lönesättande samtal och arbetsmiljöutbildning. Några har även erbjudits en intern mentor. Chefer som är nya i chefsrollen har erbjudits en extern utbildning, "Ny som chef".

- *Utvecklingsprojekten har i huvudsak löpt enligt plan.*
Under året har förvaltningen arbetat med åtta förstudier och 16 projekt som finansierats ur förvaltningens centrala projektbudget. Merparten har löpt enligt tidsplan och budget. Det har endast förekommit mindre avvikelser i tidsplanerna. Inga förseningar har varit allvarliga.
- *Ledamöter och medarbetare har haft stabil tillgång till it-stöd i verksamheten.*
Under året har tre allvarliga it-relaterade incidenter ägt rum. Två av totalt sju kritiska incidenter (allvarliga incidenter och så kallade prio 1-incidenter) har lösts inom utlovad tid.
- *Riksdagsförvaltningen har nått sina kvantitativa miljömål.*
Förvaltningen har nått sina mål för koldioxidutsläpp, elanvändning, energi för uppvärmning och pappersanvändning. Förvaltningen har också fortsatt att reducera antalet tekniska apparater för att minska förekomsten av farliga ämnen i riksdagens hus.

Riksdagsförvaltningen har under 2013, i enlighet med prioriteringarna för verksamheten, fortsatt sitt arbete med att utveckla styrningen: den ekonomiska styrningen, projektstyrningen och förvaltningens styrdokument. Det har också pågått ett arbete med att utveckla en enhetlig process och styrmodell för inköp och upphandlingar. Förvaltningen har arbetat med att byta it-plattform och e-postsystem samt uppdatera till nytt Officepaket. Arbetet med klarspråk ska bidra till effektivare kommunikation och mer användbara texter. Förvaltningen har också tagit fram en strategi för kompetensförsörjning. Likabehandlingsplanen för perioden 2011–2013 har utvärderats och arbetet med planen för 2014–2016 har påbörjats.

Tabell 23 Intäkter, kostnader och transfereringar inom uppdragsområde E (tkr)

	2013	2012	2011
Intäkter	23 981	23 062	22 328
Kostnader	-301 144	-282 011	-276 272
<i>Nettokostnad</i>	<i>-277 163</i>	<i>-258 949</i>	<i>-253 944</i>
Transfereringar	-6	-10	-
Totalt	-277 169	-258 959	-253 944

Fördelningen för uppdragsområdet bedöms i huvudsak som jämförbar med föregående år. Skillnaden mellan åren hänförs i huvudsak till högre it-relaterade kostnader som följd av arbetet med att förnya Riksdagsförvaltningens tekniska miljö samt avskrivningar.

Färdplan 2014

Färdplan 2014 är samlingsnamnet på det långsiktiga arbete som bedrivs under valperioden 2010–2014 för att utveckla Riksdagsförvaltningen. Färdplansarbetet omfattar fyra huvudområden: styrning, organisation, kommunikation och den attraktiva arbetsplatsen.

Målet är att Riksdagsförvaltningen ska vara en tydlig, modern, professionell, engagerad och delaktig förvaltning som erbjuder ett ännu bättre stöd till den parlamentariska processen.

Under valperioden har ett klarspråksarbete bedrivits för att öka tydligheten, underlätta kommunikationen och främja effektiviteten. I april 2013 inleddes projektet. En viktig del för att texterna ska bli tydligare och begripligare är en grundutbildning i klarspråk som erbjuds alla anställda. För att öka intresset för språkfrågor arrangerades i oktober en språkdag i Andrakamarsalen med föredrag om aktuella ämnen.

Ett annat pågående uppdrag inom ramen för Färdplan 2014 är en förstudie om ett gemensamt servicecenter för att göra servicen för riksdagens ledamöter mer lättillgänglig. Arbetet är exempel på ett mer processinriktat arbetssätt som Färdplan 2014 syftar till, där samarbete över avdelningsgränserna underlättas för bästa service och stöd till beslutsprocessen. Arbetet med förstudien har fortsatt under 2013 genom intervjuer med ledamöter och anställda vid partikanslierna. Syftet har bland annat varit att utreda deras servicebehov.

Arbetet med att utveckla den ekonomiska styrningen har fortsatt. Bland annat har en vägledning om representation i Riksdagsförvaltningen tagits fram. Det pågår också ett arbete med att förbättra förvaltningens inköpsprocess och att undersöka möjligheterna att införa e-handel. En översyn av förvaltningens styrdokument pågår och kommer att följas upp 2014.

It-stödet till ledamöter och anställda

Förvaltningen ska tillhandahålla den support och de redskap som ledamöter och anställda behöver när det gäller teknik, utrustning och programvaror.

Ledamöter och anställda har under 2013 haft stabil tillgång till it-stöd i verksamheten. Under året har tre allvarliga incidenter ägt rum, vilket är samma antal som 2012 respektive 2011. Två av totalt sju kritiska incidenter (allvarliga incidenter och så kallade prio 1-incidenter) har lösts inom utlovad tid. (År 2012 löstes sex av 20 inom utlovad tid, 2011 fyra av 14.)

Arbetet med att förnya Riksdagsförvaltningens tekniska miljö har fortsatt. Den grundläggande tekniken inom datanätverk, telefoni, serverteknik, lagringslösningar, datahallar och arbetsplatsstöd är modern, säker och anpassad för att klara morgondagens krav.

Under året har förvaltningen infört en teknisk plattform som på ett säkert och användarvänligt sätt gör att fler av förvaltningens informationstjänster blir tillgängliga i mobila enheter. Det gäller till exempel tjänster från de pågående projekten om nytt intranät och digital mötestjänst för ledamöter i utskott och EU-nämnd.

För att modernisera kontorsprogramvarorna har under året en uppgradering från version 2003 till version 2013 av Microsoft Office startat. I samband med uppgraderingen införs även Microsoft Outlook för att hantera e-post och

kalender. Under början av 2014 beräknas arbetet vara färdigt i hela organisationen.

Informationssäkerhet

Under 2013 har förvaltningen genomfört fyra större säkerhetsanalyser i syfte att utvärdera informationssäkerheten i den tekniska it-infrastrukturen. Därutöver genomförs fortlöpande sårbarhetsavsökningar som är avsedda att upptäcka sårbar teknisk utrustning i it-miljön.

Under året inträffade 124 it-säkerhetsincidenter. Det är ungefär lika många som 2012, vilket innebär en relativt stor ökning av incidenter jämfört med 2011. Utvecklingen beror delvis på att användningen av mobil utrustning har ökat, vilket inte medger samma grad av central administration och styrning som mer traditionell it-utrustning.

Vid behov kan en forensisk analys genomföras av it-teknisk utrustning som drabbats av intrång eller försök till intrång. En sådan analys ger förståelse för vad som inträffat och skapar förutsättningar för att bättre kunna motverka att liknande incidenter inträffar på nytt. Under 2013 har förvaltningen inte genomfört någon forensisk analys. En sådan genomfördes 2012.

En översyn av Riksdagsförvaltningens informationssäkerhetsarbete har initierats under året i syfte att stärka och vidareutveckla förmågorna inom området. Uppdragen kommer att fortgå under 2014.

Tabell 24 Informationssäkerhet – incidenter och analyser

	2013	2012	2011
Säkerhetsanalyser	4	3	2
It-säkerhetsincidenter	124	131	72
Forensiska analyser	–	1	–

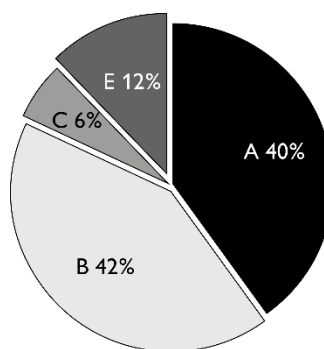
Centrala utvecklingsprojekt

Projekt och förstudier i den centrala budgetposten för projekt 2013

För Riksdagsförvaltningens större projekt finns en särskild budgetpost för att underlätta prioriteringar av utvecklingsarbetet. Under 2013 har förvaltningens projektmodell och projektstyrning förbättrats. En ny projektmodell har beslutats, och nya rutiner har införts för prioritering av projekt och uppföljning av projektens effekter.

Under året har förvaltningen arbetat med åtta förstudier och 16 projekt som finansierats ur förvaltningens centrala projektbudget. Merparten av projektmedlen har gått till projekt inom uppdragsområdena A och B, som är prioriterade områden. Fastighetsprojekten ingår inte i denna budget utan finansieras från fastighetsanslaget.

De flesta projekten har löpt enligt tidsplan och budget. Det har endast förekommit mindre avvikelser i tidsplanerna. Inga förseningar har varit allvarliga.

A. Stöd till kammare och utskott

Projekt Rixrenovering ska förbättra och modernisera it-stödet till beslutsprocessen i kammare och utskott. Genom projektet digital mötestjänst kan ledamöterna arbeta med digitala möteshandlingar i utskotten och EU-nämnden.

B. Stöd och service till ledamöter och partikanslier

It-applikationen kammarappen har vidareutvecklats så att den innehåller direktsända tv-sändningar från kammaren. Ett nytt intranät ska bli ett arbetsverktyg för ledamöter, partikanslier och förvaltningens medarbetare. En förstudie utreder de praktiska förutsättningarna för ett gemensamt servicecenter.

C. Kunskap om riksdagen och riksdagens arbete

Demokratiwerkstaden, som är en lärande besöksverksamhet för elever, ska utvecklas och kunna ta emot fler skolklasser än i dag. Projektmedel har också gått till utveckling av riksdagens webbplats riksdagen.se.

E. Myndighet och arbetsgivare

Projekt utvecklad verksamhetsstyrning har förbättrat processer inom serviceavdelningen. Ett annat projekt ska utveckla en enhetlig process och styrmodell för inköp och upphandlingar. I samband med byte av teknisk plattform görs en förstudie om digitala mötesrum och hur dessa kan integreras med det nya intranätet. Ett stort antal medarbetare har bland annat utbildats i förvaltningens klarspråksprojekt.

Stöd till riksdagens nämndmyndigheter

Riksdagens nämndmyndigheter är självständiga myndigheter under riksdagen med eget verksamhetsansvar. Nämndernas verksamhet finansieras av Riksdagsförvaltningens anslag. Kostnaderna för nämnderna utgör 0,06 procent av Riksdagsförvaltningens totala ramanslag för 2013.

Riksdagsförvaltningen ska enligt förvaltningens instruktion erbjuda nämndmyndigheterna kanslistöd. Riksdagsförvaltningen följer REA-lagen för den verksamhet som förvaltningen ansvarar för, vilket innefattar även det ekonomiadministrativa stöd som erbjuds nämndmyndigheterna.

Sedan 1 januari 2013³⁰ ska respektive nämndmyndighet lämna en årlig verksamhetsredogörelse till riksdagen. De första redogörelserna kommer att lämnas till riksdagen i februari 2014.

³⁰ Partibidragsnämnden blev dock skyldig att upprätta en sådan redogörelse först den 1 juli 2013.

Redogörelsernas utformning regleras inte i REA-lagen utan i förarbetena till de lagändringar som trädde i kraft 1 januari 2013³¹. Enligt förarbetena bör verksamhetsredogörelsen innehålla uppgifter om nämndens arbetsuppgifter, ledamöter, hur verksamheten bedrivs och de övriga upplysningar som behövs för att ge en rättvisande bild av verksamheten.

För att ge en helhetsbild väljer Riksdagsförvaltningen, liksom tidigare, att lämna nedanstående uppgifter (tabell 25). För ytterligare uppgifter om nämndmyndigheternas verksamhet 2013 hänvisas till respektive nämnds särskilda verksamhetsredogörelse.

Tabell 25 Riksdagens nämndmyndigheter, sammanträden, ledamöter och kostnader (tkr)

	Antal sammanträden	Antal ledamöter	Summa kostnader
Riksdagens överklagande- nämnd	0	5	67
Partibidragsnämnden	3	3	94
Riksdagens arvodesnämnd	4	3	204
Statsrådsarvodesnämnden	6	3	158
Nämnden för lön till riksdagens ombudsmän och riksrevisorerna	3	3	142
Valprövningsnämnden	10	7	248
Riksdagens ansvarsnämnd	1	5	6
Totalt 2013	27	29	919
Totalt 2012	46	26	1 126
Totalt 2011	40	28	1 510

Personalfrågor

Antalet anställda inom Riksdagsförvaltningen med en tillsvidare- eller tidsbegränsad anställning var 654 vid utgången av 2013, vilket är högre än 2012 då antalet var 639. Antalet anställda är dock på samma nivå som 2011. Antalet årsarbetskrafter uppgick till 608, vilket är högre än såväl 2012 (592) som 2011 (602).

En ökning av antalet anställda under 2013 var förutsedd eftersom det lägre antalet anställda under 2012 berodde på organisationsförändringar och parallellt med dessa flera chefsrekryteringar. Det innebar att övriga rekryteringar i vissa fall fick avvakta tills den nya organisationen var klar och nya chefer var på plats.

Tabell 26 Antalet anställda fördelat på ålder och kön 2013-12-31

³¹ Framst. 2012/13:RS1 Reglering av riksdagens nämnder.

Åldersintervall	Kvinnor	Män	Totalt antal 2013	Ålder, andel av samtliga (%)	Totalt antal 2012	Totalt antal 2011
<24 år	–	–	–	–	1	1
25–34 år	24	22	46	7	56	64
35–44 år	115	61	176	27	175	184
45–54 år	148	113	261	40	243	231
55–59 år	47	32	79	12	76	79
>59 år	54	38	92	14	88	95
Totalt	388	266	654	100	639	654

Medelåldern för de anställda var 48,6 år, vilket är en ökning med ett år jämfört med 2012 och 2011 (47,7 år respektive 47,6 år). Kvinnornas medelålder var 48,5 år och männens 48,9 år. (2012 var kvinnornas medelålder 47,8 år och männens 47,6 år. Motsvarande siffror för 2011 var 47,8 respektive 47,4.) Medelåldern är den högsta jämfört med tidigare år och ökningen med ett år är en relativt stor förändring.

Personalomsättningen var 7,3 procent 2013, att jämföra med 9,9 procent 2012 och 9,5 procent 2011. Det är färre som slutat under 2013 jämfört med tidigare år, vilket till viss del kan förklara den ökade medelåldern.

Trenden är att antalet anställda minskar i åldersgruppen 25–34 år och ökar i gruppen 45–54 år.

Andelen kvinnor av samtliga anställda var 59 procent vid utgången av 2013, vilket är oförändrat jämfört med både 2012 och 2011.

Tabell 27 Sjukfrånvaro 2008–2013

	2013	2012 ³²	2011	2010	2009	2008
Total sjukfrånvaro i % av tillgänglig arbetstid	2,8	2,6	2,4	2,5	2,8	2,8
Långtidssjukfrånvaro (60 kalenderdagar) i förhållande till total sjukfrånvaro i %	27,5	27,1	34,8	37,2	41,3	45,1
Kvinnors sjukfrånvaro i % av tillgänglig arbetstid	3,5	2,9	2,9	2,8	3,5	3,3
Mäns sjukfrånvaro i % av tillgänglig arbetstid	1,8	2,2	1,7	2,2	1,9	2,1
Sjukfrånvaro för åldersgruppen 29 år eller yngre i % av tillgänglig arbetstid	0,7	0,8	0,6	1,9	1,4	1,6
Sjukfrånvaro för åldersgruppen 30–49 år i % av tillgänglig arbetstid	2,4	2,1	2,3	2,3	2,9	3,0
Sjukfrånvaro för åldersgruppen 50 år eller äldre i % av tillgänglig arbetstid	3,3	3,3	2,6	2,8	2,8	2,6

³² Värdena är justerade jämfört med de som anges i årsredovisningen för 2012 med anledning av nya beräkningar.

Den totala sjukfrånvaron i procent av tillgänglig arbetstid var 2,8 procent 2013. Sjukfrånvaron är fortsatt låg men har ökat jämfört med tidigare år. Ökningen har skett bland kvinnor i gruppen långtidssjukfrånvaro (frånvarande på hel- eller deltid på grund av sjukdom 60 dagar eller mer). Under året har 19 medarbetare (15 kvinnor och 4 män) varit långtidssjukfrånvarande jämfört med 14 under 2012 (11 kvinnor och 3 män) och 22 under 2011 (16 kvinnor och 6 män). Under de senaste sex åren har den totala sjukfrånvaron varierat mellan 2,4 och 2,8 procent av tillgänglig tid. Före 2008 var nivån kring 4 procent.

Kompetensförsörjning

Under 2013 har beslut fattats om en kompetensförsörjningsstrategi för Riksdagsförvaltningen. Strategin utgår från fyra målområden: kompetens, förvaltningen som arbetsgivare, arbetsmiljö samt ledarskap. Några områden som särskilt har beaktats är chefsutveckling, kompetensanalys, behovsriktad kompetensutveckling samt attraktiv arbetsgivare.

Inom ovan nämnda områden har Riksdagsförvaltningen genomfört olika kompetensutvecklingsinsatser, såsom utbildningar om kammарprocessen, projektledarutbildning, föredragningsteknik, förvaltningskunskap och etikseminarier. Utskottsavdelningen har genomfört seminarier med syfte att öka kunskapen om EU-frågorna och även påbörjat en seminariereserie om allmänna frågor, till exempel om budgetprocessen, Regeringskansliets inre arbete, tjänstemannarollen och det statliga kommittéväsendet. Kammarkansliet har genomfört ett avdelningsseminarium på temat etik i tjänstemannarollen.

Riksdagsförvaltningen anordnar språkutbildning både i form av kurser under arbetstid och som intensivkurser under sommaren. Kurserna är öppna för ledamöter och anställda vid förvaltningen. Andra utbildningar av mer generell karaktär är projektledning som riktas till dem som ska arbeta i eller leda projekt samt utbildning inom förvaltningskunskap och i upphandlingsfrågor.

Liksom tidigare kan chefer delta i så kallade handledningsgrupper som innebär att chefer träffas i mindre grupper cirka sex gånger om året under ledning av en extern handledare. Nya chefer har deltagit i introduktion för nya chefer, utbildning i lönesättande samtal och arbetsmiljöutbildning. Några har även erbjudits en intern mentor. Nya chefer, som saknar eller endast har liten chefserfarenhet, erbjuds utbildningen "Ny som chef".

Riksdagsförvaltningen har under 2013 haft 67 anställningar utannonserade, varav cirka 60 procent varit tillsvidareanställningar. Antalet mottagna ansökningar totalt var närmare 5 100, med en variation mellan 30 och 280 per anställning.

Förvaltningen erbjuder sedan några år frivilliga och anonyma avgångssamtal till de som slutar med anledning av egen uppsägning, pension, tjänstledighet för studier (mer än en termin på heltid) eller som haft tidsbegränsade anställningar i mer än sex månader. Vid avgångssamtalen finns tillfälle att lyfta fram vad som är bra och vad som kan förbättras gällande exempelvis Riksdagsförvaltningens anställnings- och arbetsvillkor, samarbete och ledarskap.

Chefer – rekrytering och struktur

Under året har tretton chefer rekryterats. Sju av dem arbetade sedan tidigare inom Riksdagsförvaltningen, fyra på andra myndigheter och två inom den privata sektorn. Könsfördelningen i chefsgruppen är jämn, kvinnornas andel är 52 procent, vilket är oförändrat jämfört med de senaste åren (51 procent 2012, 52 procent 2011).

Antalet chefer har fortsatt att öka under 2013. Enheter med många medarbetare har delats in i sektioner för att förbättra förutsättningarna för en effektiv ledning och styrning.

Tabell 28 Antalet chefer fördelade efter ålder och kön 2013-12-31

Åldersintervall	Kvinnor	Män	Totalt	Andel av samtliga (%)	Totalt 2012
25–34 år	–	1	1	2	–
35–44 år	7	6	13	19	12
45–54 år	17	18	35	52	30
55–59 år	8	4	12	18	11
>59 år	3	3	6	9	10
Totalt	35	32	67	100	63

Medelåldern för cheferna i Riksdagsförvaltningen var 51 år, vilket är oförändrat jämfört med föregående år.

Avtal och förhandlingar

Riksdagsförvaltningen och de centrala fackliga organisationerna har under 2013 slutit nya villkorsavtal för arbetstagare hos riksdagens myndigheter. Avtalen, som började gälla den 1 juni 2013, innebär ett mer enhetligt sätt att beräkna löneavdrag och lönetillägg. Vidare har Riksdagsförvaltningen träffat nya ramavtal om löner med mera med Seko och fackförbundet ST för perioden 1 oktober 2013 till den 30 september 2016. Med Saco-S finns sedan tidigare ett ramavtal om löner m.m. som gäller tillsvidare.

Parterna inom Riksdagsförvaltningen har under 2013 även slutit ett avtal om enskilda överenskommelser. Under året slöts 19 överenskommelser, varav nio gällde ökad lön genom avstående av semesterdagar, sex avsåg ökat antal semesterdagar genom minskad lön och fyra handlade om månatlig avsättning till den statliga tjänstepensionen Kåpan Extra genom minskat antal semesterdagar eller minskad lön.

De lokala parterna inom Riksdagsförvaltningen har arbetat vidare med frågan att utveckla och modernisera delar av förhandlingsarbetet och informationsskyldigheten enligt MBL.

Arbetsmiljö

Riksdagsförvaltningens övergripande mål för arbetsmiljöarbetet är att skapa förutsättningar för arbetsglädje, utvecklingsmöjligheter och trygghet för såväl anställda som ledamöter samt att förebygga ohälsa och olycksfall. Det systematiska arbetsmiljöarbetet (SAM) är en del av varje chefs ansvar och ska fortlöpande följas upp och minst en gång om året dokumenteras i en handlingsplan. I år har arbetet med handlingsplanerna och skyddsronterna samordnats

med övrig riskhantering inom förvaltningen och genomförts med stöd av ett gemensamt it-system.

De fackliga organisationerna har utsett ett nytt huvudskyddsombud, och nya lokala skyddsombud har rekryterats och utbildats i systematiskt arbetsmiljöarbete samt i riskbedömning inför förändringar. I början av året inbjöds ledamöter och anställda till ett inspirationsseminarium på temat hälsa och effektivitet, cirka 100 personer deltog. Förvaltningen anordnar regelbundet, i samarbete med företagshälsovården, utbildning i arbetsmiljö för nya chefer.

Arbetet med att ta fram en ny integrerad policy för arbetsmiljö och hälsa har startat i samverkan med de fackliga organisationerna.

Likabehandling

Under året har likabehandlingsplanen för perioden 2011–2013 utvärderats i samverkan med de fackliga organisationerna. Inför arbetet med 2014–2016 års likabehandlingsplan har nya kartläggnings- och statistikuppgifter tagits fram. Uppgifterna visar att Riksdagsförvaltningen under 2013 har förbättrat könsfördelningen inom yrkesgrupper med kvinno- respektive mansdominans. Även andelen anställda med invandrarbakgrund (utlandsfödd eller med två utlandsfödda föräldrar) har ökat. Under 2013 har en kartläggning genomförts i form av en enkät om chefers upplevelse av möjligheten att förena chefskap med föräldraskap.

Friskvård

Målsättningen med Riksdagsförvaltningens friskvård är att bevara det friska friskt, öka frisknärvaron, minska antalet arbetsskador och förkorta tiden för rehabilitering i samband med sjukskrivning. Vidare ingår att medvetandegöra ledamöter och anställda om betydelsen av en livsstil som minskar riskerna för fysisk och psykisk ohälsa samt stimulera och motivera till vardagsmotion.

Friskvården inriktas särskilt på att aktivera de som i nuläget är fysiskt inaktiva, både på individ- och gruppnivå. Under 2013 har bland annat följande genomförts: hälsoprofiler, coaching, friskvårds- och hälsodagar, viktgrupper, löpartävlingar, kurser och rådgivning om stress, sömn, avspänning och kost samt hjälp med att sluta snusa och röka. Vidare har det varit möjligt att styrketräna och delta i motions- och gymnastikpass.

Tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning

Riksdagsförvaltningen arbetar löpande med att förbättra tillgängligheten för personer med olika typer av funktionsnedsättning. I Handisams årliga myndighetsenkät ligger Riksdagsförvaltningen också i topp i den årliga jämförelsen mellan myndigheterna.

Under 2013 har förvaltningen bland annat sett över och förbättrat rutinerna kring evenemang som ordnas i riksdagens lokaler. Därutöver har ett nytt digitalt guidesystem köpts in så att besökare med hörselnedsättning ska kunna ta del av den information som ges i samband med visningar och skolbesök. I såväl fastighetsprojekt som i de olika pågående webbprojekten ingår tillgänglighet som en viktig del, och förbättringar görs där det behövs utifrån de krav och rekommendationer som finns.

Beredskaps-, kris- och kontinuitetsplanering

Under året har krishanteringsförmågan utvecklats genom att Riksdagsförvaltningen genomfört en krisövning där samtliga avdelningar inom förvaltningen deltog. Då partikanslierna är en mycket viktig samverkansaktör vid en inträffad kris erbjöds partikanslierna att delta i ett av övningsmomenten.

Det övergripande målet med övningen var att Riksdagsförvaltningen skulle utveckla förmågan att leda och samordna verksamheten för att hantera konsekvenserna av en allvarlig händelse som drabbar riksdagen, Riksdagsförvaltningen och partikanslierna. Ett syfte med partikansliernas deltagande var att skapa förutsättningar för en dialog och samsyn kring samverkan och behov av deltagande vid kommande övningar.

En representant för Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) anlätades som stöd för planering, genomförande och utvärdering av krisövningen. Representanten från MSB konstaterade i sin utvärdering att det övergripande målet för krisövningen uppfylldes.

Förvaltningens funktion Tjänsteman i beredskap (Tib) har hanterat ett antal mindre allvarliga händelser utanför tjänstetid.

Under året genomfördes Kraftprov 2013. Kraftprovet är ett total- och funktionstest av förvaltningens UPS- och reservkraftsförsörjning. Testet genomfördes enligt plan. Inga allvarliga fel eller brister upptäcktes under testet, vilket innebär att aggregaten fungerar felfritt och att de försörjer prioriterad verksamhet.

Genom ovanstående åtgärder bedöms Riksdagsförvaltningen ha vidmakthållit sin krishanterings- och kontinuitetsförmåga.

Riksdagsförvaltningens miljöarbete

Riksdagsförvaltningen är miljöcertifierad sedan 2009 enligt ISO 14001. Det betyder att miljöarbetet är systematiserat i ett miljöledningssystem. Riksdagsstyrelsen har fattat beslut om övergripande miljömål för Riksdagsförvaltningen. Målen ställer krav på

- minskat utsläpp av växthusgaser
- minimerad förekomst av farliga ämnen i riksdagens hus
- minskad energianvändning
- minskat avfall
- god inomhusmiljö
- utveckling av miljöledningssystemet.

Utgångspunkten för miljömålen är de nationella miljökvalitetsmålen som riksdagen har fastställt och Riksdagsförvaltningens betydande miljöaspekter. Riksdagsdirektören har utifrån de övergripande målen fastställt detaljerade miljömål för bland annat koldioxidutsläpp, elanvändning, energi för uppvärmning och pappersanvändning samt farliga ämnen. Under 2013 nådde förvaltningen dessa miljömål. Miljöarbetet följs upp och redovisas för Riksdagsförvaltningens styrelse och ledningsgrupp tre gånger om året.

Finansiell redovisning

4.1 Resultaträkning

<i>(Belopp anges i tkr)</i>	<i>Not</i>	2013-01-01– 2013-12-31	2012-01-01– 2012-12-31
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	1	1 255 852	1 218 170
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	32 909	33 713
Intäkter av bidrag		217	90
Finansiella intäkter	3	1 130	1 239
Summa		1 290 108	1 253 212
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal och ledamöter	4	-1 172 834	-1 076 934
Kostnader för lokaler	5	-38 246	-34 945
Övriga driftkostnader		-322 435	-313 171
Finansiella kostnader	6	-12 510	-24 517
Avskrivningar och nedskrivningar		-65 634	-63 948
Summa		-1 611 657	-1 513 515
Verksamhetsutfall		-321 550	-260 303
Transfereringar			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag		475 104	468 708
Lämnade bidrag	7	-475 104	-468 708
Saldo		0	0
ÅRETS KAPITALFÖRÄNDRING	8	-321 550	-260 303

4.2 Balansräkning

<i>(Belopp anges i tkr)</i>	<i>Not</i>	2013-12-31	2012-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar	9		
Balanserade utgifter för utveckling		19 453	12 673
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar		1 803	343
Summa		21 256	13 016
Materiella anläggningstillgångar	10		
Byggnader, mark och annan fast egendom		910 975	942 179
Förbättringsutgifter på annans fastighet		7 970	5 289
Maskiner, inventarier, installationer m.m.		90 379	94 025
Pågående nyanläggningar		265 056	109 344
Summa		1 274 380	1 150 837
Finansiella anläggningstillgångar	11		
Andelar i bostadsrättsföreningar		2 159	2 159
Summa		2 159	2 159
Fordringar			
Kundfordringar		1 238	1 040
Fordringar hos andra myndigheter	12	23 548	19 765
Övriga fordringar	13	394	114
Summa		25 179	20 919
Periodavgränsningsposter	14		
Förutbetalda kostnader		37 745	30 546
Upplupna intäkter		207	546
Summa		37 953	31 092
Avräkning med statsverket	15	-124 696	-94 480
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret		218 907	198 062
Kassa, plusgiro och bank		30	30
Summa		218 937	198 092
SUMMA TILLGÅNGAR		1 455 170	1 321 635

<i>(Belopp anges i tkr)</i>	<i>Not</i>	2013-12-31	2012-12-31
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskapital			
Statskapital	16	880 874	908 948
Donationskapital	17	2 263	2 283
Balanserad kapitalförändring	18	-3 626 754	-3 394 641
Kapitalförändring enligt resultaträkningen		<u>-321 550</u>	<u>-260 303</u>
Summa		-3 065 167	-2 743 713
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	19	3 922 712	3 628 734
Övriga avsättningar	20	<u>4 997</u>	<u>4 658</u>
Summa		3 927 709	3 633 392
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	21	402 800	245 627
Skulder till andra myndigheter		31 880	27 505
Leverantörsskulder		84 428	81 777
Övriga skulder		<u>15 259</u>	<u>15 037</u>
Summa		534 367	369 946
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	22	49 119	52 718
Övriga förutbetalda intäkter		<u>9 141</u>	<u>9 292</u>
Summa		58 260	62 010
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		1 455 170	1 321 635

4.3 Anslagsredovisning

Ramanslag 2013-12-31 (Belopp anges i tkr)	Not	Ingående över- förings- belopp	Årets till- delning enl. anslags- direktiv och re- glerings- brev	In- drag- ning	Totalt disp. be- lopp	Netto- utgifter	Utgående överförings- belopp
Uo ³³ 01 2:1 Riksdagens ledamöter och partier m.m.							
Ap ³⁴ 1 Riksdagens leda- möter och partier m.m.	23	36 227	821 897	0	858 124	-801 715	56 409
Uo 01 2:2 Riksdagens förvaltningsanslag							
Ap 1 Förvaltnings- kostnader	24	34 350	684 519	0	718 869	-690 138	28 731
Uo 01 2:3 Riksdagens fastighetsanslag							
Ap 1 Riksdagens fastig- hetsanslag	25	38 066	70 000	0	108 066	-56 739	51 328
Uo 01 6:6 Stöd till poli- tiska partier							
Ap 1 Stöd till politiska partier	26	597	171 200	-597	171 200	-169 853	1 347
Uo17 13:5 Bidrag till riksdagspartiers kvinno- organisationer							
Ap 1 Stöd till riksdags- partiers kvinnoorganisa- tioner		0	15 000	0	15 000	-15 000	0
SUMMA ANSLAG		109 241	1 762 616	-598	1 871 259	-1 733 444	137 815

³³ Utgiftsområde statsbudgeten.³⁴ Anslagspost.

Redovisning av beställningsbemyndigande i årsredovisningen

Anslagsbenämning	Tilldelat be- myndigande	Ingående åtaganden	Utestående åtaganden	Utestående åtaganden	
				2014	2015
Uo 01 6:6 Ramanslag					
Stöd till politiska partier					
<i>Ap 1 Stöd till politiska partier</i>	171 200	127 389	127 389	127 389	
Uo 17 13:5 Ramanslag					
Bidrag till riksdagspartiers kvinno- organisationer					
<i>Ap 1 Stöd till riksdagspartiernas kvinnoorganisationer</i>	15 000	15 000	15 000	15 000	
Summa	186 200	142 389	142 389	142 389	0

4.4 Finansieringsanalys

<i>(Belopp anges i tkr)</i>	<i>Not</i>	2013-01-01– 2013-12-31	2012-01-01– 2012-12-31
DRIFT			
<i>Kostnader</i>	27	-1 251 706	-1 220 868
Finansiering av drift			
Intäkter av anslag		1 255 852	1 218 170
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	28	32 909	33 517
Intäkter av bidrag		217	90
Övriga intäkter		1 130	1 239
<i>Summa medel som tillförts för finansiering av drift</i>		<i>1 290 108</i>	<i>1 253 016</i>
<i>Ökning av kortfristiga fordringar</i>		<i>-11 121</i>	<i>2 825</i>
<i>Minskning av kortfristiga skulder</i>		<i>3 497</i>	<i>33 231</i>
Kassaflöde från drift		30 778	68 204
INVESTERINGAR			
Investeringar i materiella tillgångar		-182 709	-120 314
Investeringar i immateriella tillgångar		-14 709	-5 495
<i>Summa investeringsutgifter</i>		<i>-197 417</i>	<i>-125 809</i>
Finansiering av investeringar			
Lån från Riksgäldskontoret		195 039	106 471
– amorteringar		-37 865	-35 758
Ökning av statskapital med medel som erhållits från statsbudgeten		96	29
Försäljning av anläggningstillgångar		0	196
<i>Summa medel som tillförts för finansiering av investeringar</i>		<i>157 269</i>	<i>70 938</i>
Kassaflöde till investeringar		-40 148	-54 871
TRANSFERERINGSVERKSAMHET			
Lämnade bidrag		-475 104	-468 708
<i>Utbetalningar i transfereringsverksamhet</i>		<i>-475 104</i>	<i>-468 708</i>
Finansiering av transfereringsverksamhet			
Medel som erhållits från statsbudgeten för finansiering av bidrag		475 104	468 708
<i>Summa medel som erhållits för finansiering av transfereringsverksamhet</i>		<i>475 104</i>	<i>468 708</i>
Kassaflöde transfereringsverksamhet		0	0
FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL		-9 370	13 333

<i>(Belopp anges i tkr)</i>	<i>Not</i>	2013-01-01– 2013-12-31	2012-01-01– 2012-12-31
SPECIFIKATION AV FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL			
Likvida medel vid årets början		103 612	90 279
Ökning av tillgodohavande i Riksgäldskontoret	20 846		50 880
Ökning av skuld till statsverket	–30 216		–37 547
Summa förändring av likvida medel		–9 370	13 333
LIKVIDA MEDEL VID ÅRETS SLUT		94 242	103 612

4.5 Tilläggsupplysningar och noter

Alla belopp redovisas i tusental kronor (tkr) om inget annat anges. Till följd av detta kan summeringsdifferenser förekomma.

Redovisningsprinciper

Tillämpade redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagen (2006:999) med ekonomiadministrativa bestämmelser m.m. för Riksdagsförvaltningen, Riksdagens ombudsmän och Riksrevisionen (REA-lagen) samt föreskriften (RFS 2006:10) om tillämpningen av lagen och riktlinjer (2007:1) till föreskriften.

Lagen (2005:590) om insyn i vissa finansiella förbindelser m.m. bedöms inte tillämplig för Riksdagsförvaltningen.

I enlighet med ESV:s föreskrifter till 10 § FBF tillämpar Riksdagsförvaltningen den 3 januari som brytdag. Brytdagen föregående år var den 4 januari. Efter brytdagen har fakturor som överstiger 100 tkr bokförts som periodavgränsningsposter.

Kostnadmässig anslagsavräkning

För semesterdagar som har intjänats före 2009 avräknas från och med 2009 anslaget först vid uttaget enligt undantagsbestämmelsen. Utgående balans 2012, 14 164 tkr, har 2013 minskat med 2 392 tkr till 11 772 tkr.

Avsättningar för riksdagsledamöternas pensioner och inkomstgarantier undantas från bestämmelserna om kostnadmässig anslagsavräkning, i enlighet med finansutskottets betänkande 2008/09:FiU15, riksdagsskrivelse 2008/09:30.

Värderingsprinciper

Anläggningstillgångar

Investeringar som huvudsakligen syftar till att bevara riksbyggnaderna på Helgeandsholmen finansieras med anslag i stället för med lån i Riksgäldskontoret.

Materiella anläggningstillgångar

Anläggningstillgångar med en anskaffningskostnad på minst 30 tkr och en beräknad ekonomisk livslängd på tre år eller längre bokförs som materiell anläggningstillgång. Förbättringsutgifter på annans fastighet bokförs som anläggningstillgång om utgiften överstiger 100 tkr.

Immateriella anläggningstillgångar

För immateriella anläggningstillgångar är motsvarande beloppsgräns 500 tkr och en beräknad ekonomisk livslängd på tre år eller längre.

Pågående arbeten

Pågående arbeten värderas med avseende på om de ska bokföras som anläggningstillgång eller inte vid tidpunkten då lån kan tas upp för lånefinansierade anläggningstillgångar. Vid större investeringar ingår även internt nedlagd tid samt ränta på kredit hos Riksgäldskontoret under byggnadstiden. Från och med budgetåret 2013 har bestämmelsen om ränta under byggnadstiden tagits bort.

Tillämpade avskrivningstider

Anläggningstillgångarna skrivs av över den bedömda ekonomiska livslängden från den månad som tillgången kan tas i bruk. Investeringar i egna fastigheter skrivs av under den återstående ekonomiska livslängden för de berörda fastigheterna.

Tabell Tillämpade avskrivningstider

Typ av anläggningstillgång	Avskrivningstid
IMMATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	
Balanserade utgifter för utveckling	3 år
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	3–10 år
MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	
<i>Byggnader, mark och annan fast egendom</i>	<i>50 år</i>
Byggnadsinventarier	3–30 år
Förbättringsutgifter på annans fastighet	3–10 år
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	3–10 år

Bärbara datorer för ledamöter och tjänstemän redovisas inte som en anläggningstillgång eftersom den förväntade ekonomiska livslängden bedöms vara kortare än tre år.

Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser

Pensioner och inkomstgarantier till riksdagsledamöter regleras i stadgan av den 21 februari 1941 (nr 98), ersättningsstadgan (1971:1197), lagen (1988:589) med tillämpningsföreskrifter (RFS 1988:3) och lagen (1994:1065) med tillämpningsföreskrifter (RFS 2006:6).

Avsättningar för ledamöternas ålderspensioner, egenlivränta och inkomstgarantier redovisades för första gången 2007 som avsättningar i balansräkningen. Sedan 2009 redovisas EU-parlamentarikernas pensioner med mera i posten Pensionsavsättning till ledamöter som lämnat riksdagen.

Riksdagsförvaltningen har sedan 2008 förfinat beräkningarna för såväl ledamöternas pensioner som inkomstgarantier.

Sedan 2011 ingår även inkomstgaranti för de sittande riksdagsledamöter som har intjänat rätt till inkomstgaranti (latent) samt en avsättning för den inkomstgaranti som söks men inte utnyttjats (vilande).

Den samlade kostnaden för ledamöternas intjäning av framtida pensioner och inkomstgarantier redovisas som en avsättning. Då avsättningen är undantagen från kostnadsmissig anslagsavräkning medför det att årets förändring

av avsättningen inte har någon anslagspåverkan, utan det är i årets kapitalförändring som förändringen syns. I posten balanserad kapitalförändring redovisas den upparbetade skulden från och med 2007 som avser pensioner och inkomstgarantier för ledamöterna inklusive sociala avgifter, därmed uppvisar saldoto ett stort negativt belopp. Enligt den modell som används för närvarande kommer de framtida pensionsutbetalningarna att finansieras av anslagsmedel som ännu inte har tilldelats. Fram till och med år 2012 var den balanserade kapitalförändringen -3 394 641 tkr och under 2013 har skulden ökat med -232 113 tkr till -3 626 754 tkr. I posten årets kapitalförändring enligt resultaträkningen ingår årets kostnader för ledamöternas pensioner och inkomstgarantier som för 2013 är 294 781 tkr.

Riksdagsledamöternas pensioner

Avsättning för pensionsförpliktelser till ledamöter som har lämnat riksdagen redovisas till det försäkringstekniska värdet av pensionsåtaganden som har beräknats av Statens pensionsverk i enlighet med gällande regelverk för affärsverk. De beräkningsgrunder som används per den 31 december 2013 är de som gäller för Finansinspektionens så kallade trygghandgrunder (FFFS 2007:24) när det gäller åtaganden med utfäst indexering. Under tid när förmånen indexerar med PBB-index eller följsamhetsindex har bruttoräntan 0,40 procent använts. Föregående år var bruttoräntan 1,10 procent. Under tid när förmånen indexerar med inkomst-/balansindex eller arvodesindex har bruttoräntan 0,00 procent använts.

Avsättning för intjänade pensionsförpliktelser för ledamöter som för närvarande sitter i riksdagen har gjorts enligt samma modell.

Riksdagsförvaltningen betalar särskild löneskatt på utbetalda pensioner; avsättningarna inkluderar därför sociala avgifter.

Riksdagsledamöters inkomstgarantier

Avsättningar för beslutade inkomstgarantier (inklusive sociala avgifter) till ledamöter har gjorts med ett belopp som motsvarar förväntade framtida utbetalningar. Avsättningarna baseras på de förhållanden som anmälts av ledamöterna och på de inkomstgarantibelopp som gällde i december 2013. Nuvärdesberäkningen utgör en diskontering av det totala åtagandet för vart och ett av åren 2014 till och med 2028. Den räntefot som används per 2013-12-31 är 0,5 procent. Det är den räntefot som gäller för Finansinspektionens så kallade trygghandgrunder (FFFS 2007:24) från och med den 1 januari 2014 när det gäller åtaganden med utfäst indexering. Inget avdrag för avkastningsskatt eller driftskostnader görs på räntefoten.

Som komplement till avsättningarna för beslutade inkomstgarantier har även en bedömning gjorts av latent inkomstgarantier, det vill säga för sittande ledamöter. Riksdagsförvaltningen betalar arbetsgivaravgifter på utbetalda inkomstgarantier; avsättningarna inkluderar därför sociala avgifter.

Fordringar

Fordringar har tagits upp med de belopp som efter individuell prövning beräknas bli betalda. Fordringar i utländsk valuta har värderats till balansdagens kurs.

Skulder med mera

Skulder har tagits upp till nominellt belopp. Skulder i utländsk valuta har värderats till balansdagens kurs.

Noter

Resultaträkning

<i>(Belopp anges i tkr)</i>	2013	2012
Not 1 Intäkter av anslag		
Utgifter enligt anslagsavräkningen	1 733 444	1 690 430
Minskning av intjänad semesterlöneskuld före 2009	-2 392	-3 523
Inköp tillgångar avräknat mot statskapital	-96	-29
Medel som erhållits från statsbudgeten för finansiering av bidrag	-475 104	-468 708
Summa	1 255 852	1 218 170
Not 2 Intäkter av avgifter och andra ersättningar		
Intäkter av hyror	18 277	17 661
Intäkter av försäljningsverksamhet	11 519	12 484
Övrigt	3 113	3 568
Summa	32 909	33 713
Not 3 Finansiella intäkter		
Ränteintäkter från Riksgäldskontoret	981	987
Övrigt	149	252
Summa	1 130	1 239
Not 4 Kostnader för personal och ledamöter		
Kostnader för ledamöter (inkl. sociala avgifter)	-731 171	-655 745
Kostnader för personal (inkl. sociala avgifter)	-441 663	-421 189
Summa	-1 172 834	-1 076 934
varav löne- och arvodeskostnader, exklusive sociala avgifter	-781 532	-707 261

<i>(Belopp anges i tkr)</i>	2013	2012
Not 5 Kostnader för lokaler		
Lokalkostnader	-38 246	-34 945
Summa	-38 246	-34 945
Ökningen av lokalkostnader beror bl.a. på att hyresrabatten för Jakobsgatan 6, plan 5 upphörde i januari 2013.		
Not 6 Finansiella kostnader		
Ränta till Riksgäldskontoret	-2 889	-2 829
Räntekostnader i avsättning för pensioner till ledamöter	-9 583	-21 795
Räntekostnader på lån avseende ombyggnation av Mercurius som förts till pågående nyanläggningar	0	240
Övrigt	-38	-133
Summa	-12 510	-24 517
Skillnaden mellan åren för posten Räntekostnader på lån för ombyggnation av Mercurius, beror på att bestämmelserna om beräkning av ränta under byggnadstiden tagits bort från budgetåret 2013. Minskningen av posten Räntekostnader i avsättning för ledamöters pensioner beror på att bruttoräntan enligt Finansinspektionens trygghandgrunder (FFFS 2007:24) har minskat från 1,1 % till 0,4 % för 2013.		
Not 7 Lämnade bidrag		
Stöd till politiska partier	-169 853	-170 603
Stöd till partigrupperna i riksdagen	-273 611	-267 679
Stöd till riksdagspartiers kvinnoorganisationer	-15 000	-15 000
Nordiska rådet	-10 843	-10 961
IPU	-1 045	-1 122
OSSE	-844	-788
Skolbidrag	-2 533	-1 443
Övrigt	-1 376	-1 112
Summa	-475 104	-468 708
Not 8 Årets kapitalförändring		
Avskrivningar anslagsfinansierade anläggningstillgångar	-27 769	-28 190
Årets förändring av avsättning för pensioner och inkomstgarantier till ledamöter	-284 198	-210 318
Räntekostnader för ledamöters pensioner	-9 583	-21 795
Summa	-321 550	-260 303

Skillnaden mellan åren för posten Räntekostnader för ledamöters pensioner beror på att bruttoräntan enligt Finansinspektionens trygghandgrunder (FFFS 2007:24) har minskat från 1,1% till 0,4 % för 2013. I saldot ingår årets kostnader för avsättningen för ledamöternas pensioner och inkomstgarantier inklusive sociala avgifter, se även sista stycket under rubriken Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser i Tilläggsupplysningar och noter.

Balansräkning*(Belopp anges i tkr)*

	2013	2012
Not 9 Immateriella anläggningstillgångar		
<i>Balanserade utgifter för utveckling</i>		
IB anskaffningar	51 339	45 845
Årets anskaffningar	12 991	5 495
Årets utrangeringar, anskaffningsvärde	-550	0
Tidigare års avskrivningar	-38 666	-33 381
Årets utrangeringar, avskrivningar	550	0
Årets avskrivningar	-6 211	-5 286
Bokfört värde	19 453	12 673
<i>Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar</i>		
IB anskaffningar	3 224	6 914
Årets anskaffningar	1 718	0
Årets utrangeringar, anskaffningsvärde	-1 048	-3 689
Tidigare års avskrivningar	-2 881	-6 188
Årets utrangeringar, avskrivningar	1 048	3 689
Årets avskrivningar	-258	-383
Bokfört värde	1 803	343
Summa bokfört värde immateriella anläggningstillgångar	21 256	13 016

Not 10 Materiella anläggningstillgångar*Byggnader, mark och annan fast egendom*

IB anskaffningar	1 582 239	1 575 654
Årets anskaffningar	20	6 584
Tidigare års avskrivningar	-640 059	-608 869
Årets avskrivningar	-31 224	-31 190
Bokfört värde	910 975	942 179
Taxeringsvärden	225 600	255 733

Flertalet av fastigheterna är taxerade som specialenhet allmän byggnad, vilket innebär att de inte åsatts något taxeringsvärde. Fastigheterna med taxeringsvärde är Iason 1, Milon 9, Kvassten 8, Aurora 2 och Ormsaltaren 6. Nytt taxeringsvärde beräknades 2013.

Förbättringsutgifter på annans fastighet

IB anskaffningar	14 362	12 536
Årets anskaffningar	4 778	1 826
Tidigare års avskrivningar	-9 074	-7 761
Årets avskrivningar	-2 097	-1 312
Bokfört värde	7 970	5 289

	2013	2012
Maskiner, inventarier, installationer m.m.		
IB anskaffningar	369 246	373 778
Årets anskaffningar	22 198	18 132
Årets utrangeringar, anskaffningsvärde	-44 241	-22 020
Korrigering av tidigare års utrangering	0	-644
Tidigare års avskrivningar	-275 221	-267 475
Årets avskrivningar	-25 844	-25 778
Årets utrangeringar, avskrivningar	44 241	17 388
Korrigering av tidigare års avskrivningar	0	644
Bokfört värde	90 379	94 025
Pågående nyanläggningar		
IB anskaffningar	109 344	15 572
Årets anskaffningar	155 713	100 314
Avslutade, fört till Byggnader, mark och annan fast egendom	0	-6 542
Bokfört värde	265 056	109 344
Summa bokfört värde materiella anläggningstillgångar	1 274 380	1 150 837
Posten Pågående nyanläggningar består av upparbetade kostnader för ombyggnation av fastigheterna Mercurius 251 080 tkr, Cephalus 894 tkr, Ledamotshuset 2 379 tkr och kostnader för Trafikbegränsande åtgärder 10 703 tkr.		
Not 11 Finansiella anläggningstillgångar		
Andelar i bostadsrättsföreningar, bokfört värde	2 159	2 159
Bokfört värde	2 159	2 159
Not 12 Fordringar hos andra myndigheter		
Mervärdesskattfordran	21 788	19 503
Fordran JO SLA överenskommelse	1 019	0
Övrigt	741	262
Summa	23 548	19 765
Not 13 Övriga fordringar		
Övrigt	394	114
Summa	394	114

<i>(Belopp anges i tkr)</i>	2013	2012
Not 14 Periodavgränsningsposter		
Förutbetalda hyror	8 828	8 681
Förutbetalda kostnader, årskort flyg	2 654	3 146
Förutbetalda kostnader, årskort tåg	12 664	12 988
Förutbetalda kostnader, datalicenser Crayon	6 037	0
Övriga förutbetalda kostnader	7 562	5 732
Upplupna intäkter	207	546
Summa	37 953	31 092
Not 15 Avräkning med statsverket		
Anslag i icke räntebärande flöde		
Ingående balans	0	0
Redovisat mot anslag	184 852	185 602
Medel hänförliga till transfereringar m.m. som betalats	-184 852	-185 602
Fordringar/Skulder avseende anslag i icke räntebärande flöde	0	0
Anslag i räntebärande flöde		
Ingående balans	-108 643	-74 620
Redovisat mot anslag	1 548 591	1 504 827
Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-1 576 416	-1 583 851
Återbetalning av anslagsmedel	0	45 000
Skulder avseende anslag i räntebärande flöde	-136 468	-108 644
Fordran semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag		
Ingående balans	14 164	17 687
Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	-2 392	-3 523
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	11 772	14 164
Summa avräkning med statsverket	-124 696	-94 480
Not 16 Statskapital		
Ingående balans	908 949	944 767
Fört från föregående års kapitalförändring via balanserad kapitalförändring	-28 170	-35 847
Årets anskaffning av anläggningstillgångar	96	29
Utgående balans	880 874	908 948

<i>(Belopp anges i tkr)</i>	2013	2012
Not 17 Donationskapital		
Ingående balans	2 283	2 304
Fört från föregående års kapitalförändring via balanserad kapitalförändring	-20	-21
Utgående balans	2 263	2 283

Not 18 Balanserad kapitalförändring

Ingående balans	-3 394 641	-2 719 806
Föregående års kapitalförändring	-260 303	-710 703
Fört till statskapital från föregående års kapitalförändring	28 170	35 847
Fört till donationskapital från föregående års kapitalförändring	20	21
Utgående balans	-3 626 754	-3 394 641

Saldot består uteslutande av kostnader för avsättningar för ledamöternas pensioner och inkomstgarantier inklusive sociala avgifter som ännu inte har betalats ut. Att posten uppvisar ett stort negativt saldo beror på att avsättningarna är undantagna från bestämmelserna om kostnadsmissig anslagsavräkning, se även sista stycket under Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser i Tilläggsupplysningar och noter. I praktiken innebär det att kostnaderna redovisas löpande medan anslagsavräkningen görs först när utbetalning av pensionerna och inkomstgarantierna sker.

Not 19 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser**Pensioner för tjänstemän**

Ingående avsättning	1 593	2 121
Årets pensionskostnad	1 339	463
Årets pensionsutbetalningar	-1 180	-991
Utgående avsättning	1 752	1 593
<i>Tillkommer särskild löneskatt med</i>	<i>425</i>	<i>386</i>

Pensionsavsättning till ledamöter

Ingående avsättning	2 307 282	2 134 740
<i>Varav avgångna ledamöter</i>	<i>1 611 095</i>	<i>1 531 648</i>
<i>Varav aktiva ledamöter</i>	<i>696 188</i>	<i>603 092</i>
Avsatt till pensioner	284 746	214 402
Årets pensionskostnad	7 573	18 441
Årets pensionsutbetalningar	-63 166	-60 300
Utgående avsättning	2 536 436	2 307 283
<i>Varav avgångna ledamöter</i>	<i>1 703 037</i>	<i>1 611 095</i>
<i>Varav aktiva ledamöter</i>	<i>833 399</i>	<i>696 188</i>
<i>Tillkommer särskild löneskatt med</i>	<i>615 339</i>	<i>559 747</i>

<i>(Belopp anges i tkr)</i>	2013	2012
Inkomstgaranti för ledamöter som lämnat riksdagen		
Ingående avsättning	209 754	217 142
Årets kostnad för inkomstgarantier	4 245	27 542
Årets utgifter för inkomstgarantier	-27 343	-34 930
Utgående avsättning	186 656	209 754
<i>Tillkommer sociala avgifter med</i>	<i>27 559</i>	<i>50 886</i>
Inkomstgaranti för ledamöter i riksdagen		
Ingående avsättning	385 641	364 737
Årets kostnad för inkomstgarantier	4 242	4 012
Årets förändring av inkomstgarantier	38 844	16 892
Utgående avsättning	428 727	385 641
<i>Tillkommer sociala avgifter</i>	<i>125 818</i>	<i>113 444</i>
Summa avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	3 922 712	3 628 734
Not 20 Övriga avsättningar		
Kompetensåtgärder		
Ingående balans	1 558	771
Årets avsättningar	829	787
Utgående balans	2 387	1 558
Övriga avsättningar		
Ingående balans	3 100	11 278
Årets förändring	-491	-8 178
Utgående balans	2 609	3 100
Summa övriga avsättningar	4 997	4 658
Not 21 Lån i Riksgäldskontoret		
Ingående balans	245 627	174 914
Under året upptagna lån	195 039	106 471
Årets amorteringar	-37 865	-35 758
Utgående balans	402 800	245 627
<i>Av riksdagen beviljad låneram (enl. anslagsdirektivet)</i>	<i>600 000</i>	<i>520 000</i>

Not 22 Periodavgränsningsposter

Upplupen semesterlöneskuld inkl. sociala avgifter	28 413	28 147
Upplupna löner och arvoden inkl. sociala avgifter	4 860	6 797
Förutbetalda intäkter, hyror och prenumerationer	9 141	9 292
Avsättning enligt trygghetsavtalet	1 167	1 302
Upplupna kostnader för ombyggnation av Mercurius	8 795	11 019
Upplupna kostnader för Trafikbegränsande åtgärder	2 107	0
Övriga upplupna kostnader	<u>3 777</u>	<u>5 453</u>
Summa periodavgränsningsposter	58 260	62 010

Anslagsredovisning*(Belopp anges i tkr)*

	2013	2012
Not 23 Utg.omr. 01 2:1 Ap 1 Riksdagens ledamöter och partier m.m.		
Av riksdagen beviljad anslagskredit (3 % 2013)	24 657	24 458
Not 24 Utg.omr. 01 2:2 Ap 1 Riksdagens förvaltningsanslag		
Av riksdagen beviljad anslagskredit (3 % 2013)	20 536	20 357
Not 25 Utg.omr. 01 2:3 Ap 1 Riksdagens fastighetsanslag		
Av riksdagen beviljad anslagskredit (5 % 2013)	3 500	4 500
Kommentar till anslagsbehållningen:		
För 2013 uppgår utfallet på fastighetsanslaget till 57 miljoner kronor, vilket är ca 13 miljoner lägre än anslagsramen på 70 miljoner kronor och ca 51 miljoner lägre än det disponibla anslaget. Anslaget dimensionerades ursprungligen för den då gällande tidsplanen för fastighetsreoveringarna. Anslagskonstruktionen på fastighetsanslaget är sådan att den avses bestämmas år från år för att kunna hantera variationer i utfallet för fastighetsverksamheten. Mot bakgrund av förändrade tidsplaner sänktes anslagsnivån 2013 till 70 miljoner kronor och anslagssparandet från 2012 fördes över till 2013. Det låga utfallet 2013 beror i huvudsak på att kostnaden för planerat och felavhjälpande underhåll blivit lägre än planerat samt att omprioritering av resurser har skett för att hantera icke planerade åtgärder, vilket medfört att tidsplaner har fått justeras. Anslaget har ännu inte fullt ut belastats med avskrivningskostnader m.m. på grund av förseningar i fastighetsprojektet Mercurius. Det kommer att bli aktuellt att återlämna en stor del av det totala anslagssparandet. Återlämnandet ska enligt planerna genomföras under första halvåret 2014.		
Not 26 Utg.omr. 01 6:6 Ap 1 Stöd till politiska partier		
Av riksdagen beviljad anslagskredit (3 % 2013)	5 136	5 136

Finansieringsanalys

<i>(Belopp anges i tkr)</i>	2 013	2 012
Not 27 Kostnader		
Verksamhetens kostnader enligt resultaträkningen	1 611 657	1 513 515
– avgår avskrivningar	–65 634	–63 948
– avgår avsättningar	–294 317	–224 066
– avgår realisationsförlust vid försäljning av anläggningstillgångar	0	–4 633
Summa	1 251 706	1 220 868
Not 28 Intäkter av avgifter och andra ersättningar		
Intäkter av avgifter enligt resultaträkningen	32 909	33 713
– avgår realisationsvinster	0	–196
Summa	32 909	33 517

4.6 Sammanställning över väsentliga uppgifter

(tkr)	2013	2012	2011	2010	2009
Låneram Riksgäldskontoret					
Verksamheten					
<i>Beviljad</i>	100 000	100 000	100 000	130 000	150 000
<i>Utnyttjad</i>	70 472	55 955	58 739	48 065	44 682
Fastigheter					
<i>Beviljad</i>	500 000	420 000	200 000	170 000	150 000
<i>Utnyttjad</i>	332 328	189 672	116 175	125 856	111 968
Kontokrediter Riksgäldskontoret					
Beviljad	157 642	158 389	151 476	149 208	146 373
Maximalt utnyttjad	0	0	0	0	0
Räntekonto Riksgäldskontoret					
Räntetäckter	981	987	1 475	637	123
Räntekostnader	0	0	0	0	0
Avgiftsintäkter					
<i>Avgiftsintäkter som disponeras</i>					
Avgiftsintäkter	32 909	33 517	33 663	37 939	37 974
Beräknat belopp enligt anslagsdirektivet	0	0	0	0	0
Anslagskredit					
<i>Beviljad</i>					
Riksdagens ledamöter och partier m.m.	24 657	24 458	41 598	41 434	40 906
Riksdagsförvaltningens förvaltningskostnader	20 536	20 357	34 139	33 169	19 398
Stöd till politiska partier	5 136	5 136	5 106	5 106	5 106
Riksdagens fastighetsanslag	3 500	4 500	–	–	–
<i>Utnyttjad anslagskredit</i>					
Riksdagens ledamöter och partier m.m.	0	0	0	0	0
Riksdagsförvaltningens förvaltningskostnader	0	0	0	0	0
Stöd till politiska partier	0	0	0	0	0
Riksdagens fastighetsanslag	0	0	–	–	–

(tkr)	2013	2012	2011	2010	2009
Anslagssparande					
<i>Ramanslag</i>					
Riksdagens ledamöter och partier m.m.	56 409	36 227	12 808	86 647	57 564
Riksdagsförvaltningens förvaltningskostnader	28 731	34 350	61 811	41 495	35 245
Stöd till politiska partier	1 347	597	98	3 646	5 190
Riksdagens fastighetsanslag	51 328	38 066	–	–	–
Bemyndiganden					
Stöd till politiska partier	171 200	171 200	171 200	170 200	170 200
<i>Utestående åtaganden</i>	127 389	127 389	128 139	128 389	123 757
Stöd till riksdagspartiernas kvinnoorganisationer	15 000	15 000	15 000	15 000	–
<i>Utestående åtaganden</i>	15 000	15 000	15 000	15 000	–
Personal					
Medelantalet anställda (st)	656	636	658	662	665
Antalet årsarbetskrafter (st)	608	592	602	602	602
Driftkostnad per årsarbetskraft³⁵					
	1 214	1 190	1 095	1 065	1 063
Kapitalförändring					
Årets kapitalförändring	–321 550	–260 303	–710 703	–467 823	–126 755
Balanserad kapitalförändring	–3 626 754	–3 394 641	–2 719 806	–2 280 820	–2 184 543

³⁵ Med driftkostnad avses personalkostnader, övriga driftkostnader enligt resultaträkningen exklusive avskrivningar och alla direkt hänförliga kostnader avseende riksdagsledamöter.

Riksdagsstyrelsens uppdrag och ersättningar

Nedan redovisas riksdagsstyrelsens ledamöters uppdrag som styrelse- och rådsledamöter i andra statliga myndigheter och uppdrag som styrelseledamöter i aktiebolag samt de ersättningar³⁶ som betalades ut av Riksdagsförvaltningen 2013.

Riksdagsstyrelsens ledamöters ersättningar den 31 december 2013

Per Westerberg (M), ordförande

Ersättning: 1 847 715 kronor

Mikael Damberg (S), ledamot

Ersättning: 809 870 kronor

Anna Kinberg Batra (M), ledamot

Ersättning: 952 942 kronor

Berit Högman (S), ledamot

Ersättning: 789 938 kronor

Övriga uppdrag:

Insynsrådet Länsstyrelsen i Värmlands län, ledamot

Ewa Thalén Finné (M), ledamot

Ersättning: 818 764 kronor

Övriga uppdrag:

Kriminalvårdens insynsråd, ledamot
Kriminalvårdens personalansvarsnämnd, ledamot
Riksbankens Jubileumsfond, vice ordförande från och med oktober 2013

Leif Jakobsson (S), ledamot

Ersättning: 951 040 kronor

Övriga uppdrag:

Sabo AB, ordförande
MKB Fastighets AB, ledamot
MKB Net, ledamot

Tomas Tobé (M), ledamot

Ersättning: 737 524 kronor

Karin Åström (S), ledamot

Ersättning: 841 950 kronor

Övriga uppdrag:

Valrossen AB, ledamot

Cecilia Magnusson (M), ledamot

Ersättning: 811 456 kronor

Övriga uppdrag:

Göteborgs Hamn AB, ledamot
Insynsrådet för Statens institutionsstyrelse, ledamot
Stiftelsen Chalmers tekniska högskola, ledamot till och med maj 2013

³⁶ Med ersättning avses summan av ersättningar och andra förmåner som återfinns på kontrolluppgift från Riksdagsförvaltningen 2013.

Mehmet Kaplan (MP), ledamot

Ersättning: 784 082 kronor

Johan Pehrson (FP), ledamot

Ersättning: 817 016 kronor

Övriga uppdrag:

Pernilla Wikström Pehrson juridisk byrå AB, suppleant

Polisstyrelsen i Örebro län, ledamot

Riksbankens Jubileumsfond, suppleant

Pia Nilsson (S), suppleant

Ersättning: 708 953 kronor

Övriga uppdrag:

Polisstyrelsen i Västmanlands län, suppleant

Jan-Evert Rådström (M), suppleant

Ersättning: 823 260 kronor

Övriga uppdrag:

Nordic Green Life AB, ledamot

Insynsrådet Länsstyrelsen i Värmlands län, ledamot

Sköna Spa & Bad i Värmland AB, ledamot

Sverigegården AB, ledamot

Hans Hoff (S), suppleant

Ersättning: 711 569 kronor

Henrik von Sydow (M), suppleant

Ersättning: 848 593 kronor

Övriga uppdrag:

Insynsrådet Länsstyrelsen i Hallands län, suppleant

Lars Johansson (S), suppleant

Ersättning: 712 134 kronor

Övriga uppdrag:

Exportkontrollrådet, ledamot

Kommunleasing AB, Göteborgs kommun, ordförande

Göteborgs Energi AB, suppleant

Cecilia Widegren (M), suppleant

Ersättning: 831 926 kronor:

Övriga uppdrag:

Socialstyrelsens rättsliga råd, ledamot

Carina Adolfsson Elgestam (S), suppleant

Ersättning: 710 355 kronor

Övriga uppdrag:

Vida vision AB, suppleant

Inspektionen för strategiska produkter, ledamot

Insynsrådet Länsstyrelsen Kronobergs län, ledamot

Per Bill (M), suppleant

Ersättning: 810 440 kronor

Övriga uppdrag:

Insynsrådet Länsstyrelsen i Uppsala län,
ledamot

Gunvor G Ericson (MP), suppleant

Ersättning: 734 117 kronor

Nina Lundström (FP), suppleant

Ersättning: 808 715 kronor

Övriga uppdrag:

Fastighets AB Förvaltaren, ledamot

Kathrin Flossing, riksdagsdirektör

Ersättning: 1 461 310 kronor

Övriga uppdrag:

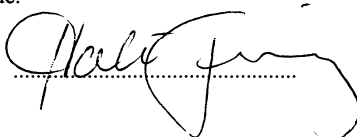
Klarspråksnämnden, ledamot

Godkännande av årsredovisningen**Myndighetens chef godkänner härmed årsredovisningen för år 2013**

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning. Jag bedömer att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten är betryggande.

Stockholm 2014-02-19

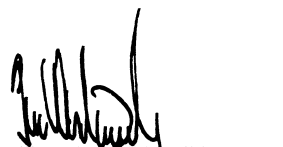
Kathrin Flossing, riksdagsdirektör

Riksdagsstyrelsens ledamöter godkänner härmed årsredovisningen för år 2013

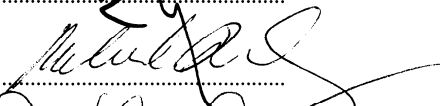
Vi intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning. Vi bedömer att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten är betryggande.

Stockholm 2014-02-19

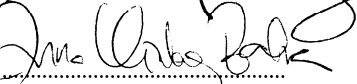
Per Westerberg, ordförande

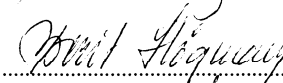
Mikael Damberg, ledamot

Anna Kinberg Batra, ledamot

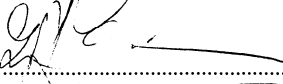
Berit Högman, ledamot

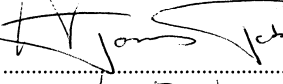
Ewa Thalén Finné, ledamot

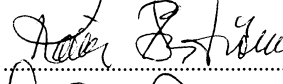
Leif Jakobsson, ledamot

Tomas Tobé, ledamot

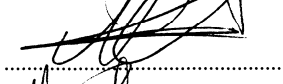
Karin Åström, ledamot

Cecilia Magnusson, ledamot

Mehmet Kaplan, ledamot

Johan Pehrson, ledamot

